МЕҲНАТ КАЛЕНДАРИДА—АВГУСТ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
2 АВГУСТ 1971 й.
ДУШАНБА
№ 179 (1554).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«ЗАНГОРИ КЕМА»-ЛАР КАРВОНИ

1971 ЙИЛДА 68 МИНГ «ОАЗИС-2» ХОЛОДИЛЬНИГИ БЕРИЛАДИ.

БИЛЛУР ИДИШЛАР КЎПАЯДИ

ПЛАНГА ҚЎШИМЧА ТЎРТ МИНГ ГАЗ ПЛИТА

ТРИКОТАЖЧИЛАР МАРРАДАН ЎЗДИЛАР

ЧЕВАРЛАР ҲАДЯСИ —240 МИНГ ЛИБОС

СТЕРЕОФОНИК ГРАМПЛАСТИНКАЛАР

«САНОАТНИНГ БАРЧА ТАРМОҚЛАРИНИ СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ ТУРМУШ ЭҲТИЁЖЛАРИНИ ЯНАДА ТЎЛАРОҚ ҚОНДИРИШ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА РИВОЖЛАНТИРИШГА ҚАРАТИШ ЗАРУР, БУНИНГ УЧУН ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ МОЛЛАРИ, ХОМ АШЁ, УЛАРНИ ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ МАШИНАЛАР ВА УСКУНАЛАРНИ ЧИҚАРАДИГАН САНОАТНИНГ САЛМОҒИНИ ЯНАДА ТЕЗРОҚ ЎСТИРИШ ВА ОШИРИШ КЎЗДА ТУТИЛСИН».

(КПСС XXIV съезди Директиваларидан).

Тошкент бадиий кулолчилик заводининг меҳнат аҳли халқимиз учун турли хил буюмларни кўплаб ишлаб чиқармоқда. Корхонада тайёрланаётган бундай маҳсулотга республикамизда талаб йил сайин ортиб боряпти.
Сиз суратда корхона пешқадамларидан ёш наққош Васила Худойбердиева билан рассом Раиса Раимқуловани янги маҳсулотлар устида ижодий иш олиб бораётган пайтда кўриб турибсиз.

Бугун

август ойи меҳнат эстафетасини қабул қилиб олди. Шаҳримиздаги кўплаб саноат корхоналарининг ишчи коллективлари тўққизинчи беш йиллик биринчи йилининг саккизинчи ойи ҳисобида маҳсулот ишлаб чиқара бошладилар.

Ўзбекистон пойтахтидаги саноат, алоқа транспорт ва қурилиш ташкилотлари ҳамда корхоналарнинг коллективлари партия XXIV съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш учун курашиб, ўтган етти ой ичида меҳнатда яхши кўрсаткичларни қўлга киритдилар. Тошкент саноатчилари маҳсулотни реализация қилиш бўйича етти ойлик планни муддатидан илгари адо этиб, пландан ташқари бир неча ўнлаб миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар.

Шаҳримиз саноатчилари халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришга ҳам эътиборни кучайтирмоқдалар. Улар маҳсулотларнинг бежирим, сифатли бўлиши учун курашиб, бу соҳада яхши кўрсаткичларни қўлга киритяптилар.

Шуни ҳам айтиш керакки, пойтахт ишчилари КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини ҳаётга тадбиқ эта бориб, дала меҳнаткашларига яқиндан мадад кўрсатмоқдалар. «Ўроқ ва Болға» иттифоқи анъаналарига содиқ қолган шаҳримиз меҳнаткашлари ишчи кучи, техника воситалари, эҳтиёт қисмлар билан республикамиз қишлоқ меҳнаткашларининг ва айниқса, оталиқдаги Сирдарё область хўжаликларининг меҳнаткашларига яқиндан ёрдам бераяптилар.

Бугун август ойининг дастлабки иш куни. Мухбиримиз шаҳримиздаги бир қатор саноат корхоналарининг раҳбарларига мурожаат қилиб, улардан ўтган етти ойда эришилган ютуқлар, август ойида коллектив олдида турган вазифалар ҳақида, янги ойнинг биринчи иш куни қандай натижалар билан якунланганлиги тўғрисида гапириб беришни улардан илтимос қилди. Қуйида, уларнинг жавоблари оқшомхонлар эътиборига ҳавола қилинади.

Долзарб кунлар

И. МУСИН,
«Ташсельмаш» заводининг директори.

Август — машинасозлар учун долзарб ой ҳисобланади. Чунки, пахта йиғим-теримига шу ойда механизаторлар тўла тайёргарлик кўришлари керак. Шундай экан, машинасозларимиз пахтакор дўстларига планга қўшимча яна 30 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар тайёрлаб беришга бел боғладилар .Завод дарвозасидан юзлаб «Ўзбекистон» пахта териш комбайнлари далаларга йўл олади. Шунингдек, бир неча синов машиналари тайёрланади.

Заводда реконструкция ишлари давом этмоқда. Шу ойда шпинделларга ишлов берадиган участка қурилиши фойдаланишга топширилади.

Бугун

корхонамизнинг тайёр маҳсулотлар майдонидан пахтакор диёримизнинг колхоз-совхозларига ўнлаб пахта териш машиналари юборилди. Бу машиналар завод меҳнат аҳлининг планга қўшимча тайёрлаган маҳсулотидир. Машинасозлар 1971 йилнинг ўтган даври мобайнида йиғув конвейерларидан 6180 та «зангори кема» туширдилар.

Коллектив қишлоқ хўжалик машиналари учун эҳтиёт қисмлар тайёрлаш етти ойлик план топшириғини номенклатуралар бўйича тўла бажарди. Бу КПСС Марказий Комитети июль (1970 йил) Пленуми қарорларига коллективимизнинг муносиб жавоби бўлди. Улар айниқса, қишлоққа қишлоқ хўжалик машиналари учун эҳтиёт қисмлар етказиб беришга катта эътибор бермоқдалар. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 22 процент кўп эҳтиёт қисм тайёрланди ҳамда планга қўшимча 240 минг сўмлик турли деталлар реализация қилинди.

Муҳим топшириқ бажарилади

Ҳ. МАНСУРОВ,
Газ аппаратлари заводининг директори.

Кўп минг кишилик коллективимизнинг қиладиган ишлари хайрлидир. Улар янги уйларга кўчиб кирувчилар учун икки комфорли газ плиталари, кўчма плиталар, сафар плиталари, шунингдек, кўплаб номда халқ истеъмоли буюмлари тайёрлашади. Илгарилари кунига икки юздан сал ошириб газ плиталар, тайёрланарди, холос. Техника тараққиёти, илғор технологиядан фойдаланиш туфайли кейинги пайтларда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини қарийб икки баравар оширишга эришдик.

Шу кеча-кундузда беш юздан ошириб газ плиталари ишлаб чиқарилмоқда. Шундай бўлса-да, бундай буюмларга бўлган талаб тобора ортиб боряпти. Завод ишчи-хизматчилари аҳолининг газ плиталарига бўлган эҳтиёжини тўла таъминлаш учун барча имкониятлардан фойдаланмоқдалар.

Яқинда, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан заводимиз коллективи муҳим топшириқ олди. Иттифоқимиздаги янги уй-жой қурилишлари учун тўрт мингта газ плитаси тайёрлаб беришга қарор қилдик.

Етти ойлик топшириқни муддатидан илгари адо этган коллективимиз планга қўшимча 2600 газ плита тайёрлаган эди.

Бугун

йиғув конвейеридан белгиланганидан юзта ортиқ газ плита тушириб олинди. 2-йиғув цехининг коллективи И. Михайленко бошчилигида, айниқса, жонбозлик кўрсатмоқда. Заводнинг энг муҳим участкаси ҳисобланган бу цехда ҳар бир ишчининг меҳнат унумдорлиги ўттиз процентга ортди.

Август ойида меҳнаткашлар олдида улкан вазифалар турибди. Планни бажариш билан бирга, қўшимча маҳсулот ишлаб чиқарилади. Эмал тайёрлаш участкаси қурилиши тугалланиб, участкага ускуналар ўрнатилади. Коллективимиз ҳар қандай вазифани уддалай олади. Йил бошида 1971 йил планини 18 декабрда бажаришга аҳд қилинган эди. Етти ойлик ҳисоб-китобларга қараб, коллектив социалистик мажбуриятга тузатиш киритди. Йиллик план 15 декабрда бажарилади.

ЯНГИ ТЕХНИКАГА СУЯНИБ

И. ВОЛОШИН,
Холодильник заводи бош инженери вазифасини бажарувчи.

Беш йилликнинг биринчи йилида корхонамиз меҳнаткашлари зўр уюшқоқлик билан иш олиб боришяпти. Бу йил ўтган йилгидан қарийб ўн мингта ортиқ ёки 65 мингта «ОАЗИС-2» рўзғор холодильниклари ишлаб чиқариш планлаштирилган. Коллективимиз йиллик топшириқни муддатидан илгари бажариб йил охиригача планга қўшимча уч мингта холодильник ишлаб чиқариш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилган. Рўзғор буюмларининг усталари ўз сўзларининг устидан чиқишмоқда.

Ўтган етти ойликка якун ясар эканмиз, барча кўрсаткичлар бўйича план 104,7 процент бажарилганлигининг гувоҳи бўлдик. Планга қўшимча қарийб бир ярим мингта холодильник реализация қилинди.

Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини оширишда янги техника ва илғор технология қўл келмоқда.

Бугун

холодильниклар эшигини йиғадиган янги конвейер линия ўрнатиб бўлинди. Бу конвейер линия ишга туширилиши билан қўл меҳнати кескин камаяди, маҳсулот сифати ва ҳажми ортади. Илгари сменада юзта холодильник эшиги йиғилган бўлса, эндиликда бу рақам икки бараварга ортади.

...**«Рўзғор холодильниклари ишлаб чиқариш тўққизинчи беш йилликда 4,2 баравар кўпайтирилсин»,** деб таъкидланади КПСС XXIV съезди Директиваларида. Бундай кўрсаткичга мавжуд ишчи кучини оширмай туриб, техника тараққиёти туфайли эришиш мумкин. Биз ҳам ана шу йўлни танлаганмиз.

Коллективимиз август ойида 6 мингта холодильник, 3400 та нон идиш ва кўплаб бошқа буюмлар тайёрлаб, 900 минг сўмликдан зиёд маҳсулот реализация қилишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган.

СУРЪАТ ОШЯПТИ

Н. МУҲАМЕДОВА,
трикотаж фирмаси фабрика комитетининг раиси

Бугун

корхонамиз ишчи-х и з-матчиларининг биринчи сменасидаги иш якунлари салмоқли бўлди. Янги ойнинг биринчи кунидаги иш суръати баланд бўлганлигининг боиси бор, албатта. Чунки биз календардан ўзган ҳолда меҳнат қилмоқдамиз. Бу нарса ишлаб чиқаришда янгидан-янги ютуқларни қўлга киритиш имконини беряпти.

Фирмамиз ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари партия XXIV съезди тарихий қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш учун курашиб, иш суръати ва ғайратни кун сайин оширмоқдалар. Маҳсулотни реализация қилиш бўйича етти ойлик топшириқ 26 июлда адо этилди. Пландан ташқари тайёрланган ва реализация қилинган трикотаж буюмлари 420 минг сўмдан ҳам ошиб кетди. Меҳнат унумдорлиги эса 6,3 процентга кўтарилди. Пландан ташқари олинган фойда 174 минг сўмни ташкил этди.

Коллективимиз аъзолари йиллик топшириқни муддатидан илгари адо этиш, аҳолига кўплаб халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқариш мақсадида ғайратга- ғайрат қўшиб ишлаяпти.

Хонамиз безаги

Б. ГРИНГАУЗ,
«Миконд» заводи ҳузуридаги янги халқ истеъмоли буюмларини ишлаб чиқариш билан шуғулланувчи конструкторлик-технология бюроси тематик лабораториясининг бошлиғи.

Бугун

лабораториямиз коллективи халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқарадиган цех хизматчилари билан ҳамкорликда биллур қадаҳларнинг янги турини оммавий суратда ишлаб чиқаришга киришди.

Бу биллур қадаҳлар шох шаклида ишлангандир. Буни кавказликлар жуда ёқтиришади. Лекин у ўзбек тупроғида бўладиган тантаналарнинг ҳам янада файзли ва тароватли ўтишига ёрдам беради. Бу янги маҳсулот совға сифатида ҳам чиройли ва қадрлидир.

Янги маҳсулот республика техника эксперти Советида кўриб чиқилди ва маъқулланди.

Корхонамиз, гарчанд, маиший турмушга керак бўладиган шишалар ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилаётган бўлса-да, лекин харидорлар таҳсинига сазовор бўлишни ҳам ўйлаяпти. Завод ишчилари асосий эътиборни халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришга қаратяптилар.

1971 йилда корхона 13 минг сўмлик биллур буюмлари ишлаб чиқаришга ва реализация қилишга аҳд қилган. Биз тайёрланаётган мҳсулотларнинг шуҳрат қозониши йўлида ғайратга-ғайрат қўшиб ишлаяпмиз.

ЛАБОРАТОРИЯДАН ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

Л. АРУШАНОВ,
сунъий ва табиий чарм ишлаб чиқариш «Ўзбекистон» бирлашмасининг директори.

Бугун

бирлашмага қарашли сунъий чармлар ишлаб чиқариш заводида янги поток ишга туширилди. Бу потокда пиширилган терилар устига лак берилади. Шу пайтгача, бундай терилар Япониядан келтирилар эди.

Лаборатория шароитида сунъий лак олиш учун экспериментал участка ходимлари тер тўкиб меҳнат қилдилар. Чунки, бўдай лак пиширилган ҳар қандай терига ҳам юқавермайди. Кунт билан изланиш яхши натижа берди. Дастлабки лак берилган терилар ишлаб чиқарилди. Ҳозирча, икки минг квадрат метрга яқин лакли тери пойафзал фабрикаларига юборилди. Август ойидан бошлаб завод лакланган териларни кўплаб тайёрлаб беради.

СУДАНДАГИ ЖИНОЯТ ТЎХТАТИЛСИН

Совет кишилари Судандаги воқеаларнинг боришини ташвишланган ҳолда кузатиб бормоқдалар. Судан маъмурларининг коммунистларни оммавий равишда қамоққа олишлари, қатл этишлари ва шу каби шармандали ҳаракатлар фақатгина реакцияга хизмат қилади, араб халқларининг бирлик, социал тараққиёт, о з о д л и к ва мустақиллик учун мардонавор курашини сусайтиради.

Судан халқининг содиқ фарзандлари — Судан Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари А. Х. Махжуб, Судан ишчилари касаба союзи федерациясининг Бош секретари, Жаҳон Касаба Союзлари Федерацияси раисининг ўринбосари, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти лауреати Шафи Аҳмад аш-Шайх қатл қилинганлиги бутун дунёдаги соф виждонли кишиларнинг ғазаб ва нафратини қўзғотди.

«Судан ватанпарварларига озодлик!» Куннкеча Собир Раҳимов районидаги ёғочни қайта ишлаш комбинатининг ишчи ва хизматчилари ана шундай шиор билан норозилик митингига тўпландилар. Улар Судандаги коммунистларни ва бошқа демократларнинг таъқиб қилинаётганини кескин қораладилар.

Ленин ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ю. Гагарин номидаги Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводида шу кунларда «Р—192-3» маркали рослаш машиналари кўплаб тайёрланмоқда.
СУРАТДА: корхона бош йиғув цехининг илғор ишчиларидан йиғувчи-слесарлар — комсомол аъзоси Александр Аниченков ва КПСС аъзоси Абдусамиғ Обидов навбатдаги агрегатни тайёрлаш жараёнида.
М. Нуриддинов фотолари.

ОБ-ҲАВО

БУГУН
Тошкентда 30 даражагача иссиқ бўлди. Кечаси ҳарорат 15-17 даража бўлиши кутилади. Ғарбдан секундига 3-7 метр тезлик билан шамол эсади.

ЮКСАК АҲДГА ЯРАША

И. СТЕПАНОВ,
Грампластинкалар заводининг бош инженери.

Корхонамиз коллективи 1971 йил топшириқларини шараф билан бажариш учун курашиб, ишлаб чиқаришда яхши натижаларни қўлга киритяпти. Биз янги-янги маҳсулотлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш борасида ҳам изланяпмиз. Яқиндагина корхонамизда стереофоник грампластинкалар ишлаб чиқариш йўлга қўйилган эди.

Бугун

корхона конвейеридан ана шундай стереофоник грампластинкаларнинг беш мингинчиси тушириб олинди.

Заводимиз ишчилари ўтган етти ойда яхши натижаларни қўлга киритишди. Маҳсулотни реализация қилиш бўйича топшириқ 19 июлда адо этилган эди. Пландан ташқари эса, 158 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Пластинкалар ишлаб чиқариш бўйича топшириқ 23 июлда бажарилган эди. Пландан ташқари, 960 мингта грампластинка ишлаб чиқарилди.

Корхонамизда йиллик ва беш йиллик топшириқларини бар вақт бажариш учун социалистик мусобақа кун сайин қизитилмоқда. Бу мусобақада Р. Шамаева бошлиқ смена аъзолари, прессловчи Р. Шуваева, Р. Ветрова сингари илғорларимиз пешқадамлик қилишяпти.

Бежирим ва пухта

М. СОЛИЕВ,
3-тикув фабрикаси партия ташкилотининг секретари

Бугун

корхонамиз план бўлимининг хизматчилари ўтган етти ойлик иш якунларини сарҳисоб қилиб чиқдилар. Бу ҳисоб-китобдан коллективимиз аъзолари август ойи ҳисобида 240 мингдан ортиқ бежирим либослар тайёрлагани ва реализация қилганлиги маълум бўлди.

Фабрикамиз чеварлари аҳоли истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, маҳсулот сифатини яхшилаш учун курашиб, меҳнатда янгидан-янги зафарларни қўлга киритмоқдалар. Етти ойлик ишлаб чиқариш топшириғи ҳам муддатидан илгари адо этилди.

Бугун меҳнат календаридаги янги ойнинг биринчи куни биринчи сменасида ҳам унумли меҳнат қилинди. Корхонамизнинг тайёр маҳсулотлар сақланадиган омборига 13 минг сўмликдан зиёд маҳсулот келтирилди.

Фабрика коллективи йиллик планни 17 декабрга бажаришга аҳд қилган. Ҳозирги кунда ана шу юксак аҳдга яраша меҳнат қилиняпти. Ким ўзарга авж олаётган мусобақада фабрикамизнинг Н. Ортиқова, А. Зарипова, А. Краманенко сингари чеварлари пешқадамлик қилишяпти.

Янги мавсум бошланди

Бизнинг интервью

Кеча

Муқимий театри коллективи Ўзбекистон халқ шоири, драматург Уйғуннинг «Лақма» асари асосида тайёрланган спектакль премьераси билан янги мавсумни бошлади. Санъаткорлар яқиндагина Самарқанд ва Бухоро областларига қилинган сафардан қайтиб келган эдилар. Сафар таассуротлари ва эндиги режалар ҳақида театр директори, республикада хизмат кўрсатган артист Жўра Қосимов мухбиримизга қуйидагиларни гапириб берди.

— 42 кун давом этган гастроллар катта муваффақият билан ўтди. Ҳамма жойда коллективимиз чиқишларини — хоҳ спектакль, хоҳ концерт бўлсин, зўр қизиқиш билан томоша қилдилар. Икки областнинг шаҳар ва қишлоқларида юзга яқин спектакль ҳамда концертлар намойиш қилинди. Улар орасида Уйғуннинг «Лақма», С. Абдулланинг «Менинг жаннатим» Яшиннинг «Паранжи сирлари», М. Исмоилийнинг «Фарғона тонг отгунча» ва бошқа спектакллар бор эди. Самарқанд областида 60 мингга яқин, Бухоро областида эса 40 мингга яқин томошабин спектакль ва концертларимиздан баҳраманд бўлди.

Кеча ёзлик бинода янги мавсумни бошладик. Пойтахтлик санъат мухлислари эътиборига театр репертуаридан кенг ўрин олган спектакллар билан бирга, яқинда саҳналаштирилган асарлар ҳам ҳавола қилинади.

Шу кунларда ижодий коллективимиз Ғ. Ғуломнинг «Шум бола» асари асосида спектакль ҳозирламоқда. Спектакль музикасини М. Левиев яратяпти. Янги спектаклни тез орада томошабинларга етказиш — эндиги асосий вазифамиздир.

«Авторемприбор» заводининг меҳнат аҳли корхонанинг пешқадам ишчиси — электр слесарь Нина Дубовик номини ҳурмат билан тилга олади. Ишлаб чиқариш новатори Нина Дубовик ҳақиқатда ҳам корхонанинг илғор ишчиси. Беш йилликни тўрт йилда бажаришга аҳд қилган Дубовик ўз касбини кўпгина ёш ишчиларга ўргатиб келмоқда.

Суратда: Н. Дубовик.

✱ Қурилиш объектларида

СУРЪАТ ТЕЗ, СИФАТ ЯХШИ

Коллективимиз Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасининг объектида иш олиб бормоқда. Пойтахтнинг Шимол-Шарқ массивида қурилаётган бу катта даргоҳда 250 та трамвай ва 150 та троллейбус вагонлари жойлашади. Трамвай-троллейбус парки пойтахтимиздаги шу типдаги объектларнинг энг каттаси бўлади.

Ҳозир қурилишда иш қизғин. Барча қурувчилар йиллик ва беш йиллик топшириқни муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақани кучайтириб юборишган. Биз ўз касбимиздан миннатдормиз. Массивдаги турар-жой, маданий-маиший хизмат кўрсатиш биноларини кўрганимизда уларни қуришда ўзимизнинг ҳам ҳиссамиз бор эканлигини ҳис этиб, ҳақли равишда ғурурланамиз.

Қурилиш ва монтаж ишларида кўпгина касбдошларим кундалик нормаларини ортиғи билан бажаришга эришишмоқда. Ғишт терувчи Шавкат Отабеков, Федя Хайруллин, Владимир Шутицкий, Рая Кряжева, Афанасий Яневларнинг ҳаракатини кузатиш кишига завқ бағишлайди. Улар ҳамиша иш суръатини тезлаштириш билан сифатини ҳам яхшилашга ҳаракат қилишади.

Мана, беш йилликнинг тўнғич йилининг етти ойи ҳам ўтиб кетди. Ҳар бир қурувчи сингари биз бу давр мобайнида нималар қилганимизга бир назар ташлаймиз. Ўтган вақтда анча ишлар қилинди. Яланглик ўрнида қад кўтариб турган деворлар, улар устига қўйилган оғир темир-бетон плиталар ва бошқа қурилишларни кўрган киши бунга қаноат ҳосил қилади. Биз етти ойлик планни муддатидан ўн беш кун олдин бажардик. Бу эса Қурувчилар кунига совғамиз бўлади.

Объектда ҳозир ҳамма бир фикр билан банд. Ҳар бир ишчи ўзининг кундалик ва ойлик топшириғини ортиғи билан бажариб, иш суръатини тезлаштириш ҳамда сифатини яхшилашни ўз бурчи деб билади.

А. БЎРОНОВ,
4-трестнинг 6-қурилиш бошқармаси бинокори.

✱ Тошкент шаҳар ижроия комитетида

ИШДА ЎЗГАРИШ ОЗ

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг маҳаллий саноат корхоналарида меҳнат шароитини яхшилаш юзасидан қандай ишлар қилинаяпти, корхоналарнинг санитария аҳволи қандай? Бу масала апрель ойининг бошларида ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш шаҳар штабининг мажлисида муҳокама қилинган эди. Ўшанда жуда кўп камчиликлар очиб ташланган эди. Ўтган вақт ичида ана шу камчиликларни тузатиш учун қандай чоралар кўрилди?

Маҳаллий саноат бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Раҳматуллаев штабнинг навбатдаги мажлисида қилган ҳисоботида корхона раҳбарлари қўл қовуштириб ўтирмаганликларини тасдиқловчи бир қатор фактларни келтирди. Жумладан, мавжуд 59 ишлаб чиқариш цехларидан 49 таси ремонтдан чиқарилган, бир қатор цехларнинг территорияси асфальтланган, фавворалар ўрнатилган. Ишчиларнинг озиқ-овқат маҳсулотлари сақлаши учун ўнта холодильник харид қилинган. Меҳнат шароитини яхшилаш учун катта маблағлар сарфланган.

Буларнинг ҳаммаси яхши. Аммо, бошқармага қарашли айрим объектларнинг санитария аҳволи шу куннинг талабига жавоб бермайди. Мисол учун каравот заводида, тикув-пардалаш фабрикасида, чарм-галантерея буюмлари фабрикасида бўлган врачлар жуда кўп камчиликларни кўрсатишди. Айниқса, чарм-галантерея буюмлари фабрикасининг цехлари ифлос, душхонаси йўқ, шахсий гигиена хоналари мавжуд эмас. Фабрика территорияси мунтазам тозаланмайди.

Электр буюмлари заводининг директори ўртоқ Фаёсовга ҳам жавоб беришга тўғри келди. Бундан уч ой илгари у корхонанинг санитария аҳволи билан жиддий шуғулланмаганлиги учун қаттиқ танқид қилинган эди. Ўшанда унга жиддий хайфсан ҳам эълон қилинганди. Ўтган уч ой ичида заводда сезиларли ўзгаришлар юз берди. Рўзғор хоналари жиҳозланди, душхона қурилди, сурункали ҳаво алмаштириш учун ускуналар олинди, бу ускуналарни монтаж қилиш август ойида тугалланади. Лекин кундалик тозалаш ишлари ёмон аҳволда. Ишлаб чиқариш чиқиндилари ўз вақтида чиқариб ташланмайди., цехлар ҳамон ифлос.

Фаёсовга 2 августга қадар намунали тартиб ўрнатиш таклиф этилди. Агарда у бу ишни уддалай олмаса унга нисбатан ўз лавозимидан олиб ташлашга қадар энг жиддий чоралар кўрилади. Бошқарманинг озодалик ҳақида қайғурмаётган бошқа фабрика ва заводлар раҳбарлари ҳам жиддий огоҳлантирилди.

Шаҳар штабининг мажлисида маиший хизмат Бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Каспаров ҳам ҳисобот берди. У шаҳар хўжалигининг ана шу муҳим соҳасининг келажаги ҳақида батафсилроқ тўхталиб ўтди. Ўз нутқида у сартарошхоналарга катта эътибор берди. Ҳозир шаҳардаги мавжуд 2.275 сартарошхонадан биттасигина типовой хонага, қолганлари эса мослаштирилган хоналарга жойлашган. Бу албатта, уларнинг меҳнатини қийинлаштиради. Яқин вақт ичида сартарошхоналардан бир қисмини замонавий материаллардан: пластика, кафель ва бошқалардан фойдаланилиб капитал ремонтдан чиқариш белгиланган. Замонавий ускуналар сотиб олинмоқда. Сартарошлик хизмати шаҳар комбинати ташкил этилган. Унинг қошида хўжалик-ҳисоб ва эксплуатация цехларининг ташкил этилиши меҳнаткашларга хизмат кўрсатишни янада яхшилаш имконини беради.

Аммо, буларнинг ҳаммаси яқин келажакда амалга ошади. Нима учун сартарошхоналарнинг хизмати ҳозир мижозларнинг норозилигига сабаб бўлмоқда. Текширув натижасида қуйидаги фактлар аниқланди. Текширилган юзта сартарошхонанинг 42 таси санитария талабларига зид аҳволда. Сочиқ ва бошқа буюмлар бир неча мартадан фойдаланилади, сартарошлик асбоблари дезинфекция қилинмайди, хоналари ифлос. Бу корхоналарнинг раҳбарлари эса врачларнинг талаби билан ҳисоблашмайди. Мисол учун, санитария аҳволи ёмон бўлгани учун Шимоли-Шарқ массивидаги 16-сартарошхона икки марта ёпиб қўйилган, сартарошхона мудираси ўртоқ Раскинага эса уч марта жарима солинган эди. Шунга қарамай бу ердаги камчиликлар ҳали ҳам тузатилмаган. Бундай ношуд раҳбарларга нисбатан жиддий чоралар кўриш керак. Тўғри, сўнгги бир неча ой ичида қатор ходимлар жазоланди. Аммо, аҳвол жуда суст яхшиланмоқда. Бошқарма қарамоғидаги бошқа объектларда ҳам аҳвол кўнгилдагидай эмас.

Сартарошхоналарнинг қониқарсиз аҳволда бўлгани учун бошқарма бошлиғи ўртоқ Каспаров огоҳлантирилди. Унга маиший хизматнинг ана шу соҳасида меҳнат қилаётган барча ходимлар билан 15 августга қадар сартарошхоналарнинг санитария аҳволини кескин яхшилаш бўйича кенгашлар ўтказиш таклиф қилинди.

Ободонлаштириш бўйича шаҳар штабининг мажлисида савдо корхоналарида намунали озодалик ўрнатиш мақсадида ҳар куни санитария соати ўтказиб туриш таклиф этилди. Ана шу бир соат ичида магазин ва ошхоналарнинг ходимлари ўз кучлари билан хоналарни ва теварак-атрофдаги территорияларни тартибга келтиришада.

Штаб мажлисларидан бирида 14-ЖЭК бошлиғи ўртоқ Подшиваловани ободонлаштириш ишлари қониқарсиз олиб борилганлиги учун ишдан бўшатишга қарор қилинган эди, лекин кейинчалик Подшиваловнинг қисқа вақт ичида камчиликларни тузатиб, тартиб ўрната олганлиги учун ва танқиддан тўғри хулоса чиқара олганлиги учун шаҳар штаби унга хайфсан эълон қилиб, ўз ишида қолдиришни лозим деб топди.

Редакцияга хат

ҚУРУҚ ВАЪДАЛАР

Шаҳримиз кундан кунга ҳусн очмоқда. Осмонўпар иморатлар, кенг ва ёруғ кўчалар, меҳнаткашларнинг узоғини яқин қилаётган турна қатор автобус, трамвай ва троллейбусларни кўриб кўзимиз қамашади.

Бир вақтлар Абдулла Набиев маҳалла аҳолиси ҳам 40-маршрутда юрувчи автобуслар қатновидан хурсанд эдилар. Лекин яқинда бу ерлик кишилар автобус хизматидан маҳрум бўлиб қолишди. Нега дейсизми! Бундан бир ой муқаддам, эрталаб бекатда автобус кутиб турган одамлар орасида миш-миш тарқалди.

— Эшитдиларингизми, Кочубей— Ачавот орлигидаги кўчани кавлаб ташлашибди.

— Автобус юрармикин!

— Йўқ.

— Ие, нега!

— Биз қаердан билайлик.

Ҳаммамиз тўпланишиб шаҳарга пиёда йўл олдик. Шу куни ишдан кеч қолганлар, ёш болаларнинг бақириқ-чақириқлари ҳақида гапирмай қўяқолайлик. Эртасига ҳам шу воқеа содир бўлди. Орадан ўн кун ўтгач, бирин-кетин район раҳбарлари олдига бордик. «Тезлатамиз, — дейишди улар,— 3—4 кундан кейин автобус, албатта, юради». Уларнинг қатъий сўзларини эшитиб кўнглимиз таскин топди. Лекин афсуски, ваъда амалга ошмади. Мана бир ойдирки, ҳамон автобус йўқ.

Маҳаллада 450 дан ортиқ хонадон яшайди. Бундан ташқари, бу ерга яқин жойда бир завод, мактаб, касалхона ва бир қанча муассасалар жойлашган. Уларнинг асосий ва энг қулай транспорт йўллари ҳам ана шу 40-автобус маршрути орқали ўтади. Наҳот шуни билатуриб ҳам кўча иши тезлаштирилмаса!

Маҳалла активлари номидан

И. КАБИРОВ.

„Тошкент оқшоми“да босилгандан кейин

«БИЛЕТ МУАММОСИ»

Газетанинг шу йил 14 июль сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган материалда Тошкент вокзалида билет сотишда рўй бераётган кўнгилсизликлар танқид қилинган эди.

Йўловчиларга билет сотишни яхши йўлга қўйиб, назорат қилмагани ва қоидага хилоф равишда иш тутилгани учун зал бўйича навбатчи Рафиқов ишдан четлаштирилди. Кассир Боровиковага виговор эълон қилинди. Вокзал бошлиғи М. Исроиловга қаттиқ виговор берилди. Бундан ташқари, йўловчиларга хизмат кўрсатишни яхшилаш ва билет сотишни нормал йўлга қўйиш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

«Компрессор» заводининг машинасозлари бир қанча қардош социалистик мамлакатлар буюртмаларини шараф билан адо этмоқдалар.

Суратда: йиғув участкасининг илғор ишчиларидан слесарь С. Шепилов ва бўёқчи А. Шодиев ўртоқлар навбатдаги янги агрегатни тайёрлаш пайтида.

М. Нуриддинов фотолари.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

Американликларнинг фикри

НЬЮ-ЙОРК. Американликларнинг катта кўпчилиги Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўртасида ғоят хилма-хил соҳалардаги ҳамкорликни кенгайтириш керак деган фикр билдирмоқда. Луис Харрис муассасаси жамоатчилик фикрини билиш мақсадларида ўтказган сўроқ натижалари мана шундан далолат беради.

Сўралганларнинг 80 проценти фан ва маданият соҳасидаги алоқаларни кенгайтириш тарафдори бўлиб чиқди, 76 проценти эса икки мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқ анча кенгайтирилиши зарур деб ҳисоблайди. 71 проценти денгиз ва океанларни биргалашиб тадқиқ этиш соҳасида ҳамкорлик қилмоқ учун истиқбол катта деб билади.

Совет Иттифоқи таклиф қилган ва халқаро кескинликни юмшатиш ҳамда қуролланиш пойгасини чеклашга қаратилган чораларини Америка гражданлари кенг кўламда қўллаб қувватламоқда. Совет Иттифоқининг Европа хавфсизлигини мустаҳкамлаш ва Европа қитъасида тинчликни сақлаш учун олиб бораётган курашини американликларнинг 78 проценти қўллаб-қувватлайди.

ХАЛҚАРО ТАШКИЛОТЛАРНИНГ НОРОЗИЛИГИ

ПРАГА. Халқаро журналистлар ташкилоти секретариатининг Суданга йўллаган норозилик телеграммасида бундай дейилади: бутун дунёдаги тараққийпарвар журналистлар Судандаги ўч олишларни ва Судан тараққийпарвар кучлари таъқиб этилаётганлигини зўр ташвиш билан кузатиб турибдилар.

Халқаро журналистлар ташкилоти секретариати шу ташкилотнинг 150 минг аъзоси номидан Суданда антиимпериалистик фронт бирлигини заифлаштиришга қаратилган репрессияларга ва реакцион доираларнинг ҳуружларига қарши кескин норозилик билдириб, таъқиб остига олишлар тўхтатилишини, шунингдек ватанпарварлар қамоқдан бўшатилишини астойдил талаб қилади.

Халқаро студентлар иттифоқи секретариати бу ерда эълон қилган баёнотида барча халқаро демократик ташкилотларни, студентларнинг ташкилотларини ва жаҳон жамоатчилигини инсон ҳуқуқини ҳимоя қилишга ва Судандаги жазо чораларини тўхтатиш учун қўлидан келган ҳамма ишни қилишга даъват этган.

(ТАСС).

АРАБЛАРНИ КЎЧИРИБ ЮБОРМОҚДАЛАР

ЛОНДОН. Рейтер агентлиги хабар беради: Исроил маъмурлари фаластинлик қочоқлар учун Жебелияда қурилган энг катта лагерда истиқомат қилаётган 30 минг кишини кўчириб юборишга қарор қилдилар. Ҳозир бу лагерда жами 40 мингга яқин араб яшаб турибди. Фаластин қочоқларининг 40 оиласи 1967 йил июнида Исроил оккупация қилиб олган Синай ярим оролидаги Ал-Аришга кўчирилди. Бундан аввал босқинчилар шу лагерда истиқомат қилаётган қочоқларнинг юздан ортиқ оиласини шу ерга кўчирган эдилар.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг фаластин қочоқларига ёрдам берадиган ва ишларни ташкил этадиган Яқин Шарқ агентлигининг Ғазодаги биноси ёнида фаластинлик қочоқларнинг икки кундан бери давом этаётган намойиши қатнашчилари қонунга хилоф бўлган ана шу ишга қарши норозилик билдирмоқдалар. Намойишларда юзлаб аёллар ва болалар қатнашмоқда. Чегара қўшинлари ва полиция қисмлари шу намойишчиларга қарши юборилди.

(ТАСС).

Новоборск комбинати Чехословакиядагина эмас, балки Европадаги энг йирик корхоналардан бири бўлиб, у ерда ҳар хил идишлар тайёрланади, биллур ваза ва бокаллар ишлаб чиқарилади. Ажойиб амалий санъат буюмлари ижод этилади. Рангли шишадан тайёрланган ноёб вазалар кўпгина мамлакатларда намойиш қилинади. Фақат СССРга Новоборск корхонасининг маҳсулотлари ҳар ойда беш вагон жўнатилади.

СУРАТДА: гравер цехида. Олдинда мастер Мирослав Войтишек.

ЧТК—ТАСС фотоси.

НОРОЗИЛИК МИТИНГЛАРИ

БУДАПЕШТ. Венгрия жамоатчилиги Суданда тараққийпарвар кучларга қарши қилинаётган репрессияни қораламоқда. Будапештдаги кўпгина корхоналарда норозилик митинглари бўлиб ўтди, бу митингларнинг иштирокчилари Суданнинг энг яхши фарзандлари ўлдирилаётганлигидан чуқур қаҳр-ғазабга келганликларини изҳор этиб, қон тўкишни тўхтатишни, демократик ҳуқуқ ва эркинликлар қайта тикланишини талаб қилдилар.

Умумвенгрия тинчлик кенгаши, ватан халқ фронти Умумвенгрия кенгаши президиуми ва Венгрия бирдамлик комитети генерал Нимейрига норозилик телеграммалари юборди. Бу телеграммаларда Судан ватанпарварларига қарши оммавий репрессияларга чек қўйилиши талаб қилинади, ватанпарварларни, курашчиларни таъқиб остига олиш халқларнинг озодлигига халал етказишга, Яқин Шарқда тинчликка халал етказишга уринаётган кучларгагина қўл келиши таъкидланади. (ТАСС).

ҚОНЛИ ТЕРРОР ТЎХТАТИЛСИН

НЬЮ-ЙОРК. Америка коммунистларининг газетаси «Дейли уорлд» ўзининг редакцион мақоласида бундай деб ёзади: Суданда демократик революциянинг тақдири ва бу мамлакатнинг империализмга қарши бўлган келажаги хавф-хатар остида турибди. «Коммунистлар, касаба союз арбоблари ва бошқа ватанпарварлар кўплаб қамоққа олинаётганлигининг маъноси худди шуни билдиради»,— дейди газета, Судан ишчи касаба союзлари федерациясининг бош секретари Шафи Аҳмад аш-Шайх ва Судан Компартияси Марказий Комитетининг бош секретари Абдил Холиқ Маҳжуб қатл этилганликлари худди шуни билдиради.

Газета ўз мақоласида бундай деб таъкидлайди: «ишчиларни, зиёлиларнинг вакилларини ва бошқа ватанпарварларни суд қилиш ва қатл этиш, уларни қамоққа олиш араб халқларининг антиимпериалистик бирлигини бузишга интилишдан иборатдир».

АҚШ прогрессив касаба союз арбоби Л. У-Эйнсток Судандаги қонли террорга қарши кескин норозилик билдирди.

(ТАСС).

Капиталистик дунё башараси

Зўравонлик

Исландиянинг уч сўл партияси янги ҳукумат тузиш ҳақида битимга келдилар. Консерватив мустақиллик партияси ва социал-демократлар партиясининг вакилларидан иборат бўлган ҳукумат мамлакат ҳокимияти тепасида сал кам 12 йил турди. Ҳозир альтенгда (парламентда) Прогрессив партия, Халқ союзи партияси, эркин фикрловчилар ва сўллар ташкилоти партиясининг депутатлари кўпчилик ўринни эгаллаб турипти. Бу уч партиянинг мамлакат ички ва ташқи сиёсатининг турли масалалари юзасидан анчагина келишмовчиликлари бор. Шу сабабли улар узоқ вақтгача ҳукумат тузиш ҳақида бир фикрга келолмадилар. Бу ҳол эса ўнг матбуотнинг эски нусхада собиқ ҳукумат иттифоқининг вакилларидан иборат ҳукумат тузишни талаб этиши учун имкон берди. Бироқ бу ниятлар улоқтириб ташланди. Кўпчилик партиялари ҳар ҳолда ўз позицияларини мувофиқлаштира олдилар. Исландия жамоатчилиги бу муҳим воқеани мамлакат сўл кучларининг катта муваффақияти деб ҳақли равишда баҳолаяпти.

Маълумки, Исландия кичик мамлакатлар қаторига киради. (Унинг аҳолиси салкам 200 минг киши). Лекин бу нарса мамлакатда бўлаётган ўзгаришларнинг аҳамиятини камайтирмайди. Бу ўзгаришларга Ғарбий Европа мамлакатлари учун умумий бўлган тенденция — миллий мустақиллик, қитъадаги тинчлик ва хавфсизлик учун кураш ҳаракатини қулоч ёйдириш асосида прогрессив кучларни жипслаштириш тенденциясининг кўриниши деб қарамоқ керак.

Ҳозир Исландиянинг янги ҳукумати шуғулланиши керак бўлган ички масалаларнинг тафсилоти ҳақида гапириб ўтиришнинг маъноси бўлмаса керак. Бу масалаларнинг кўпчилиги ўзига хос, маҳаллий характерга эга. Аммо янги ҳукуматнинг ташқи сиёсат соҳасидаги ва биринчи навбатда НАТО ва АҚШ билан ҳамкорлик қилишга нисбатан тутаётган позицияси принципиал равишда муҳимдир.

Исландиянинг агрессив иттифоқ—НАТО ташкил топгандан буён унинг аъзоси бўлиб келаётганлигини эслатиб ўтамиз. Рост, унинг унда иштирок этиши бир мунча ўзига хос хусусиятга эга. Унинг ўз қуролли кучлари йўқ. Лекин шунга қарамай НАТО планларида Исландиянинг стратегик аҳволига биринчи даражали аҳамият берилади: Атлантика бошлиқлари унга шимол томондаги энг қулай ҳарбий-ҳаво ва ҳарбий-денгиз базаси деб қарамоқдалар.

Қўшма Штатларнинг иккинчи жаҳон уруши тамом бўлиши билан дарҳол — 1945 йилнинг октябрида Вашингтон Исландия территориясидаги уч базани ўзига 99 йилга ижарага берилишини ундан талаб этган вақтдан бошлаб Исландияни «ҳарбий ҳамкорлик қилиш»га мажбур қила бошлагани диққатга лойиқдир. 1946 йилда Кефлавикдаги аэродромни АҚШ ҳарбий-ҳаво кучлари ихтиёрига топшириш ҳақидаги биринчи битим тузилди. Бу аэродром ўшандан бери Қўшма Штатларнинг чет эллардаги энг муҳим ҳарбий-ҳаво базаларидан бири бўлиб қолди. Исландияга зўрлаб қабул қилдирилган битим бу мамлакат НАТОга кириш вақтида олдинга сурган шартларга—тинчлик вақтида Исландия территориясида ҳеч қандай чет эл қўшинлари турмаслиги керак деган шартга қўпол равишда зид эди.

Мамлакатда тенг ҳуқуқли бўлмаган шартномаларга қарши, мамлакатнинг АҚШ ва НАТОнинг ҳарбий майдонига айлантирилишига қарши кураш ўша йиллардаёқ бошланган эди ва бу кураш ҳали ҳам тўхтагани йўқ. Бу кураш муваффақият келтиради деб кутилган вақтлар ҳам бўлди. 1956 йилнинг мартида парламент АҚШ қўшинларини мамлакат территориясидан чиқариб юбориш тўғрисида АҚШ билан тузилган битимни қайтадан қараб чиқиш тўғрисида резолюция қабул қилди. Бироқ Вашингтон томонидан қўпол сиёсий ва иқтисодий қисув бўлди. Исландия реакцион доиралари антикоммунистик кампанияни кучайтириб унга ёрдам бердилар. Натижада бу резолюция барбод қилинди.

Исландиянинг янги ҳукумати Исландия халқининг хоҳишини бажариш ва Қўшма Штатлар билан тенг ҳуқуқсиз ҳарбий ҳамкорликни тугатиш ниятида эканлигини яна билдиряпти. Франс Пресс агентлиги янги иттифоқнинг американликлар билан Кефлавикдаги база тўғрисида тузилган махсус битимни бекор қилиш ва янкиларнинг мамлакат территориясидан чиқиб кетишига эришиш ниятида эканлигини хабар қилди. Бунинг натижасида Қўшма Штатлар ва НАТО Атлантиканинг шимолий қисмидаги муҳим стратегия базасидан маҳрум бўлиб қолар эдилар. Бу эса ўз навбатида НАТОнинг емирилаётганидан дарак берувчи жиддий белги бўларди.

Исландиядаги янги ҳукуматнинг ўз планларини амалга ошира олиши ёки олмаслигини олдиндан айтиш қийин. АҚШ ва НАТО раҳбарлигининг тазйиқ ўтказиш ва тозламачилик қилиш операцияларини такрор қўллаш ниятида эканлигидан далолат берувчи белгилар ҳозирдаёқ пайдо бўлди. 1950 йил ўрталарида улар шундай операцияни қўлланиб, Исландияни парламент қарорларидан воз кечишга мажбур этган эдилар. Ҳар ҳолда Америка матбуоти яқинда бўлиб ўтган сайловлардан кейин дарҳол воқеаларнинг мумкин бўлган ривожланишини шарҳлаб, Қўшма Штатлар Кефлавикдаги базанинг баҳридан ўтолмайди. Чунки бу база унинг манфаати учун жуда муҳимдир, деб ёзди. Яъни гап АҚШнинг бундан кейин ҳам эрксевар Исландия халқининг хоҳиши билан ҳисоблашмай, бу мамлакатга ҳарбий «ҳамкорлик» қилишни зўрлик билан тиқиштириш ниятида эканлиги устида боряпти.

А. ЛОГОДИН,
(АПН).

ГВАТЕМАЛАДА ТЕРРОР

МЕХИКО. Гватемалада қонли террор ҳукм сурмоқда. Мексика журналистларининг ана шу марказий Америка мамлакатидан берган хабарларига кўра, ўрта ҳисобда кунига тўртта Гватемала ватанпарвари маъмурларнинг индамай туриши натижасида ҳаракат қилаётган солдатлар, полициячилар ва чала фашист террорчи бандитлар қўлидан ҳалок бўлмоқда. Журналистлар пойтахтдаги мудҳиш манзарани, кўчаларда, банклар ва корхоналарда ҳарбий ҳамда полиция патрулларининг кучайтирилганлигини тасвирламоқдалар. Полиция таксичиларга машинанинг ичидаги чироқни ёқиб юришни буюрган, улар «шубҳали» кишиларни қидириб машиналарни лўзадан кечирмоқдалар. Агар машинада чироқ ёқилмаган бўлса, полиция сира огоҳлантирмасдан шу машинага қараб ўқ уза беради, деб ёзади «Эксельсиор» газетаси.

Демократ юристлар халқаро ташкилоти маълумотларига қараганда, ўтган 5 йил мобайнида Гватемалада 8 минг киши ўлдирилган. Маъмурлар қонли террор сиёсатини сурбетлик билан «ювош қилиш программаси» деб атамоқдалар.

(ТАСС).

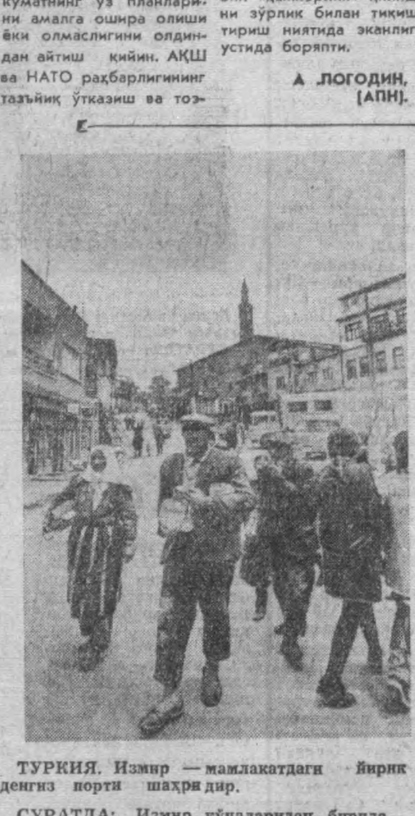

ТУРКИЯ. Измир — мамлакатдаги йирик денгиз порти шаҳридир.

СУРАТДА: Измир кўчаларидан бирида.

Лехтикува — ТАСС фотоси.

Йўлнинг давоми бор

Олий математикада «интеграл» сўзи— чексиз кичик сонлардан ҳосил бўлган йиғиндини ифодалайди. Ёки аниқроғи —бўлаклардан бутунликнинг, номаълумликдан аниқликнинг келиб чиқиши интегралдир.

Ҳаётда шундай қонуният ҳам борки, оддийликдан мураккабликка қараб борилади. Оддий тахмин ва кузатишлардан хулосалар ясалади. Бундай ўсиш ҳам «интеграл» дейилади. Буни «Ўзбекфильм» киностудиясининг режиссёри Ҳожи Аҳмар ўзининг янги фильмида исботлашга интилган. Фильм қаҳрамонларининг қалби, характери, дунёқараши уларнинг нутқи, хаёли, оддийгина ҳатти-ҳаракатлари воситасида очиб берилган. Оддийгина деталь ва ҳолатлардан ҳаётий умумлашма ва образлар яратиш кўзда тутилган. Шунинг учун ҳам Ҳожи Аҳмар бу фильмини «Интеграл» деб номлаган.

Фильмдаги воқеа, ҳодисалар узоқ сафарга чиққан ва поезднинг бир купесига тушиб қолган йўловчилар — Йигит(актёр Рустам Саъдуллаев), доктор Саидов (актёр Ҳамза Умаров), Қиз (актриса Тамилла Аҳмедова), Хомсемиз (актёр Жамол Низомхўжаев), студент (Шуҳрат Эргашев), Келинбуви (Т. Трушина)ларнинг йўл давомида ўзаро суҳбатлари, хулқ-атворлари омилида ривожланиб боради. Айниқса, бу киноасарнинг бош қаҳрамони Йигит образи фильмдаги воқеалар йўналишини, драматик ҳолатларини, ғоявий мазмунини узвий боғлаб туради. Фильмдаги кўпгина асосий лавҳалар — қишлоқдаги тўй маросими, доктор Саидовнинг кишиларнинг саломатлиги, уларга яхшилик қилиш йўлида ўз ҳаётини хавф остида қолдириши, «бахти кулиб боқмаган», мушфиқ аёл Ойхоннинг тақдири каби воқеалар ҳам бош қаҳрамон — Йигитнинг ўй-хаёллари орқали берилади. Унинг фалсафий фикрлари билан баҳоланади.

Фильмда томошабинни ҳаяжонга соладиган, тўлқинлантирадиган ўринлар ҳам анчагина. Қишлоқ касалхонасида бемор онаси учун гул дасталаб келаётган ёш боланинг ўксиниши, куюнчаклиги; тунда тоғ йўлида докторнинг фалокатга учраши; Ойхон (актриса Рихси Иброҳимова)нинг жоҳил эри — Чол (Шариф Қаюмов)нинг ўз хотини ва фарзандига бўлган муносабати; ўғли урушда ҳалок бўлган, дарахтга суяниб қишлоқ тўйини кузатаётган маюс ва ғамнок рус аёлининг келин билан хайрлашуви каби лавҳалар шундай ўринлардандир.

Драматик кинодостон жанрида яратилган бу фильмда ҳолат ва лавҳалар, персонажларнинг ўй-фикрларини поездда, бунинг устига асосан бир купеда тасвирлаш лозим бўлганлиги учун ҳам мазкур фильмни суратга олишда мураккабликка дуч келинган. Биринчидан, фильмда иштирок этган актёрлардан жуда катта масъулият, моҳирлик ва истеъдод талаб қилинган. Чунки, асосий қаҳрамонлар ролини ўйнаган актёрлар деярли бир жойда —поездда ҳаракатда бўлганликлари туфайли улар фақатгина қиёфа, диалог ва ҳатти-ҳаракатлар воситасида образ яратишлари керак бўлган. «Интеграл»ни экранлаштиришда дуч келинган мураккабликнинг иккинчи мушкул томони оператор зиммасига тушган. Фильм оператори Александр Панн воқеа ва қаҳрамонлар муносабатини, қиёфасини, ҳатти-ҳаракатларини, ҳолатини, ўй-фикрларини бутун мураккаблиги билан жонлантиришда синчковлик ва усталик билан ишлаган. Шубҳасиз ,Александр Паннинг ўз ишига бундай ижодий ёндошганлиги фильмда қўлга киритилган ютуқларнинг асосий заминларидан бири бўлган.

«Интеграл»да, айниқса, истеъдодли ёш актёр Рустам Саъдуллаев оқу-қорани таниб қолган, ҳаётдаги воқеа-ҳодисаларни, кишилар характерини холисона баҳолайдиган Йигит ролини, Жамол Низомхўжаев эса ҳамма нарсага бефарқ қаровчи, ўз шахсини улуғловчи, ўз маишати ва оромини ўйловчи, айни пайтда бачкана ва хушчақчақ Хомсемиз ролини меъёрига етказиб ўйнаганлар.

Ойхон — Рихси Иброҳимованинг кинодаги дастлабки роли бўлсада, у руҳан эзилган, жафокаш. лекин иродаси тетик. муштипар аёл образини томошабин хотирасида узоқ ўрнашиб қоларли даражада ижро этган.

Фильмдаги воқеа-ҳодисаларнинг, ҳаётдач олинган бўлак-бўлак лавҳаларнинг гоҳ бош қаҳрамон хаёли, шаклида, гоҳ бевосита ифодаланиши, гоҳ ўтмишга мурожаат қилиниши — баъзиларнинг: «фильм мустақил сюжетга эга эмас»,— дейишларига асос бўлиши мумкин. Бироқ, «Интеграл»нинг ўз сюжети, ўз ғоявий йўналиши бор. Фильм сюжетини тутиб турган ҳалқа — бош қаҳрамон Йигитнинг хаёли ва мушоҳадаларидир. Фильм сюжетида кескинлик сусайиб қолган. холос. Бунинг сабаби эса фильмга «ёпишиб» тушадиган драматик конфликт ва лавҳаларнинг қашшоқлигидир.

Актриса Т. Трушина талқинида ифодаланган Келинбуви образини олайлик. Бу образ фильмда Жамол Низомхўжаев ижросидаги Хомсемиз образи қадар муҳим роль ўйнаши, фильмга яна ҳам «жон» бағишлаши лозим эди. Афсуски фильмда бу образ анча «қуруқ» чиққан. Ҳаётийлик кашф этмаган. Актёр томонидан ижро этилаётганлиги сезилиб қолган.

«Ўзбекфильм»да кейинги йилларда кинонинг ўзига хос жанр хусусиятлари ўзининг турли қирраларида намоён бўлмоқда, шаклланмоқда.

Мана ниҳоят драматик кинодостон жанрида «Интеграл» яратилди. Бу дастлабки уринишдир. Бошланган бу йўлнинг давоми бор, албатта. Буларнинг ҳаммаси «Ўзбекфильм» ижодкорлари ўз истеъдодларини намоён қилиб. келажакда кинонинг турли жанрлари ривожига. янги баркамол фильмлар яратилишига муносиб ҳисса қўшишларидан далолат беради.

О. НАҲАНОВ.

● Лирика дафтаридан

ЁНДИРИЛГАН СУРАТ

Милт-милт ёнур,
Бу нодир сурат.
Буралиши —
Илоннинг
Тили.
Милт-милт ёниб,
Туғаб борар оқибат,
Қалбим,
Севгим,
Юракнинг
Қўри...
Милт-милт ёниб,
Бўлди мисқол кул.
У сиймодан қолди,
Мана шу...
О, қанийди
Руҳсорнинг қўмсаб,
Қўлга олсам, малак
Суратинг.
Мисраларда қолди
Ҳувиллаб.
Эгасиз бир ҳовлидек
Отинг!
Бари кетди,
Куйиб бўлди кул...
Балки
Энди менга
Висол-муҳаббат,
Насиб этмас
Буткул...
Мен-ку азалий
Севгига бир қул...
Энди севгингдан
Холидир
Қалбим ҳам...
Дерлар: «Кўҳна
дунё...»
Ҳамиша бир кам
О ,менга нечундир
Қилади алам...

Шамси ОДИЛ.

ЛАҲЗА

Ўтиб кетди ёнгинамдан,
Атлас кўйлак кийган қиз.
Хўшбўй бир ҳид қолди
ундан...
Қалбда ишқин туйган қиз.
Ўтиб кетди парво қилмай,
Қовоғларин уйган қиз.
Кимларнидир ёндиргану,
Кимлардандир куйган қиз...

Худойберди ЭШОНҚУЛОВ.

● ЯНГИ ҒАЗАЛЛАР

Хурсандлик менга

Эй, Ватан бахш айладинг, мангу фароҳмандлик менга,
То абад сендан насибам бўлди дилбандлик менга.
Эргашиб чиқдим, қуёш бирлан ҳаёт осмонига,
Минг ташаккур ким,муяссар, ушбу пайвандлик менга.
Эсса гар офат шамоли, кўкрагим бирлан тўсай,
Йўқса мансуб бўлмагай, даъвойи фарзандлик менга.
Бир умрга кулкудан маҳрум бўлур, четда туриб,
Фитна оғзини очиб, қилса заҳархандалик менга.
Хизматингга доимо бел боғлаганман, эй диёр,
Меҳридан берган улуғ халқим, камарбандлик менга.
Соч оқарди деб, дилим мотам тутиб киймас қаро,
Нур сочиб ҳар тола мўйим, берди хурсандлик менга.
Бу ғазал келгуси авлодимга, Чустий армуғон,
Етти пуштим айлагай, йўқлаб жигарбандлик менга.

Армон бўлмасин

Зийрак ўлсин душманингу, дўст нодон бўлмасин,
Нотавон ақлингга айт, бу сўзга ҳайрон бўлмасин.
Ҳар ширин сўз таъмини билгил асал янглиғ татиб,
У шакардан ишланган бол мисли ёлғон бўлмасин.
Қошу-кўзи, қомати қалбингни гар қилса асир,
Эҳтиёт бўл, эҳтиёт бўл, қалби шайтон бўлмасин.
Бу кабилар ҳайфи одам. садқан бир парча нон,
Вақтида қўл силки, ундан сенга армон бўлмасин.
Фойдали бўлса сўзинг, халқингни айла баҳраманд,
Вақти келганда гапир, оғзингда талқон бўлмасин.
Ўрганиб сендан, сенга устозлик даъво қилур,
Эл орасида бу хил бебурд инсон бўлмасин.
Тўғри, фаҳм эт, тўғри маъни бирла шод эт Чустийни,
Ҳеч паришон сўзлама, кўнгли паришон бўлмасин.

ЧУСТИЙ.

СЕҲРЛИ МЎЙҚАЛАМ СОҲИБИ

РАССОМ ИЖОДХОНАСИДА

Тасвирий санъатнинг чўққиси ҳисобланган, мусаввирликнинг мураккаб ва ўзига хос турларидан бири бўлган портрет жанрида мўйқалам тебратиш осон эмас. Чунки рассом портрет асарида маълум шахс — қаҳрамоннинг фақат ташқи қиёфасини, кўринишини айнан ўзига ўхшатиб акс эттириш билан кифояланмайди, балки у шу воситалар орқали қаҳрамоннинг ўзига хос характерини. ички дунёсини, бой руҳий оламини, кечинмаларини, айни чоқда миллий ўзига хослигини кўрсатиши керак. Бу эса машаққат талаб этадиган мураккаб процессдир. Шу талаблар нуқтаи назаридан қарасак, портретчи рассом ниҳоятда фаросатли, зийрак, иродали, нозик табиатли ва ўткир психолог, воқеликда содир бўлиб турадиган янгиликларни вақтида илғаб оладиган санъаткор бўлиши тақозо этилади. Ҳар жиҳатдан мукаммал образ яратишда зикр этилган хислатларнинг ўзигина кифоя қилмайди. Яна рассомнинг таланти, билимдон, профессионал мутахассислиги ҳам сув ва ҳаводек зарур.

Ана шундай хислатларга молик бўлган тасвир соҳибларидан бири, республика профессионал рассомлик санъатининг ривожига салмоқли асарлари билан самарали улуш қўшаётган ижодкор Раҳим Аҳмедовдир.

Қалдирғоч асари «Қаҳрамоннинг онаси» (1947 йил) портретини бундан йигирма беш йил муқаддам яратиб (талабалик йилларида) у устозлари ва томошабинлар меҳрини уйғотган эди. Шундан бери Раҳимжон мўйқаламида сайқал топган асарлар билан завқланиб танишиб келмоқдамиз. Кўргазма залларида у чизган портрет. тематик картина, манзара ва натюрморт асарларига нигоҳимиз тушиши билан, изоҳ хатини ўқимасданоқ — бу Раҳим Аҳмедовнинг мўйқаламига мансуб, дейдиган бўлиб қолдик. Бу тахмин кўп ҳолларда ўзини оқлаб келяпти.

Чунки, Раҳимжоннинг мўйқаламида ҳаётга йўлланма олаётган асарлар ўзига хос мойли бўёқ манераси, колорити, композицион тузилиши, бадиий равонлиги билан ажралиб туради. У ҳар бир янги асарига оригинал ёндошади, ўринли янгиликлар топади, сийқаси чиқан усуллардан, темани мураккаб ёки саёз ҳал этишдан қочади. Санъаткор тўнғич асаридан бошлаб, оддий кишиларнинг ўзига хос маънавий гўзаллигини кўрсатишга. шу куннинг илиқ нафасини беришга сидқидилдан интилиб келмоқда. У холстда ифодалаган кишиларни биз шаҳар ва қишлоқ кўчаларида, саноат корхоналари ва овулларда учратамиз, ширин суҳбатларида бўламиз, яратувчилик фаолиятлари билан танишамиз.

Мусаввирнинг ижодига чуқур назар ташлар эканмиз, Аҳмедов деярли кўп асарида қаҳрамонини у яшаб турган табиат фонида беришини пайқаймиз. Муаллиф янги — коммунистик жамият барпо этаётган совет кишисининг характерини жонажон ўлканинг бой, саҳий ва гўзал табиати билан боғлиқ ҳолда очишга интилади. Тасвирдаги табиат манзараси киши расмини бўрттирувчи оддий фон вазифасинигина ўтамайди ёки инсон фаолиятининг маъносини очиб берувчи восита бўлибгина қолмайди, балки уларнинг маънавий гўзаллиги ва жасоратини очиб берувчи калит бўлиб хизмат қилади.

Тасвирий санъатдан ўртача маълумот олиш, ҳарбий хизматни ўташ. олий бадиий дорилфунун даргоҳида таҳсил кўриш процессларидан кейин Раҳим Аҳмедов ёшлигидан ихлос қўйган соҳаси — тасвирий санъат дарвозасини дадил қоқиб кирди. 1953 йилдан бошлаб миллий тасвирий санъатимиз гулшанидан муносиб ўринни топди, умид ва ишонч билан қўлига мўйқаламини тутиб, рассом пиллапояларидан оҳиста юқори кўтарила бошлади. Тасвир усталарининг турли муносабатлар билан ташкил этилган республика ҳамда Бутуниттифоқ кўргазмаларидан Раҳим Аҳмедовнинг ҳам оддий кишиларнинг серқирра ҳаёти, жўшқин меҳнати ёрқин ҳикоя қилинган портретлари муносиб ўрин ола бошлади, бу асарларнинг деярли кўпи эл оғзига тушди, ижодкорига шараф келтирди. Буларнинг дебочалари «Кекса колхозчи портрети», «Звено бошлиғи А. Тоштемиров портрети», «Чўпон қиз», «Она ўйлари» асарларидир. Санъаткор мазкур портретларида биографик тақдири жиҳатидан турлича бўлган кишиларнинг психологик образларини муваффақиятли тарзда яратди.

Рассом «Кекса колхозчи портрети»да қаҳрамони образини оддий ва ҳаётий қилиб ярата олган. Ҳаётнинг аччиқ-чучугини хўп тотиган, меҳнатда суяги қотган колхозчи бир нафаслик ҳордиқ ёзиш учун пичан ғарамига ўтирган. Қаҳрамоннинг оёқларини кериб ўтириши, ўроқ тутган қўлларининг тиззаларига кенг тиралганлиги. шунинг оқибатида букчайиброқ эркин ўтириши рассомга унинг юз қиёфасини тўла ифодалашга қулай имконият туғдирган. Санъаткорнинг ижодий музаффақияти шундаки, у кекса колхозчининг ички дунёсини очиб беришда тасвирнинг ўзига хос нозик томонларидан, ўша ҳолатга ва манзарага мос бўёқлардан моҳирона фойдаланган.

Раҳим Аҳмедовнинг новаторлиги ифодали ,хотирада қолувчи композиция, мақсадга мувофиқ колорит излашида, замондошларимизнинг ўзларига хос типик образларини топа билишда, уни бадиий умумлашмалар орқали холстда ифодалай билишида яққол кўринмоқда. У жўшқин меҳнат қилаётган оддий кишиларни улар яшаб, меҳнат қилиб турган жойларида қандай юрган, ишлаётган бўлсалар шундай ҳолатда акс эттиришга, ортиқча бўёқ бермасликка интилади. Миллий ҳаётимизни ўзига хос тасвир тили билан беришга уринади. Бу ҳислатлар «Звено бошлиғи А. Тоштемиров портрети», «Чўпон қиз», «Она ўйлари» асарларида аниқ ифодасини топган. Муаллиф қайд этилган портретларида тасвирланган кимсанинг қандай шахслиги. қаерлик эканлигини миллий, ўзига хос характери орқали кўрсатишга интилганлигини ҳис этамиз.

Ҳар бир санъаткор ўз ижодий фаолияти давомида кўплаб манзур асарлар яратади. Бу асарлар мухлислари томонидан қизғин кутиб олинади, самимий баҳоланади. Яна шундай асарлар ҳам бўладики. ижодкорнинг номини эслаганингизда, унинг энг мақбул асарини беихтиёр ёдга оласиз, ёки аксинча, асарни хотирлаганда муаллифи кўз олдингизда намоён бўлади.

«Она ўйлари» номли портрет-картина ана шундай асарлардан бири. «Она ўйлари» фақат ўзбекистонлик санъат мухлисларигагина эмас, балки Иттифоқ томошабинларига ҳам манзур бўлди. Кўргазма залларида, матбуот саҳифаларида асар муаллифига нисбатан илиқ фикрлар билдирилди, муваффақияти билан самимий қутланди.

Мана, фикримизнинг далили. Томошабин Вера Залеская мазкур асар хусусида шундай ёзади: «Ҳурматли Раҳим Аҳмедович. Сизнинг асарларингизни зўр иштиёқ билан кўздан кечирдим. Ўзбекистон чиндан ҳам қуёш ўлкаси. Кишилари ҳам ажойиб қалбли. «Она ўйлари» ва умуман ҳамма асарларингиз мени ҳаяжонлантирди. Ижодингизга зафарлар тилайман».

...Оддий қишлоқ уйи. Кўримсизгина ҳовли. Уйдан салгина нарироқдан тоғ бошланиб кетган. Қуёш кулиб боқмасданоқ туриб уй юмушларини бажарган она нафасини ростлаб ҳордиқ ёзмоқда. Ҳа, юзида ажин ирмоқлари мўл, она хаёл дунёсига ғарқ бўлган. Эҳтимол у ёшлик дамларини эсга олаётгандир. Балки Гитлер газандаларига омонлик бермай курашиб мардларча ҳалок бўлган фарзандини қўмсаётгандир! Бутун ҳаёти давомида неларни кўрмаган кўзи бир нуқтага қадалган. лекин бу қора кўзлар ўша нуқтага эътиборсиз тикилмоқда, ўйлари билан бирга ўзи ҳам одимлаётгандек.

Фалсафий тарзда ҳал этилган бу портрет-картина серқуёш диёримиз меҳнаткаш, жафокор аёлининг ёрқин характерини ўзида мужассам этганлиги билан қимматлидир. Полотнодаги меҳрибон она томошабинларга очиқ чеҳра, ишонч кўзи билан боқиб турибди. Рассом ана шу хислатларни оригинал композицияда, муносиб бўёқларда муваффақиятли акс эттира олган. Киши унга боқиб, ёқимли куй тинглаётгандек ёки лирик ҳикоя ўқигандек бўлади.

Биз «Она ўйлари» фалсафий тарзда ҳал этилган портрет-картина деб таъкидладик. Ҳа, шундай. Рассом мазкур асарида асосий эътиборни онанинг қўлига қаратган. Асарга бошданоёқ разм солиб танишганимиздан кейин унинг қўлларига беихтиёр тикилиб қоламиз. Портретнинг кульминацияси, тугуни ана шу қўлларда. Бу қўллар кўп воқеалар ҳақида жонли ҳикоя қилади.

Асарнинг яна бир ижобий хусусияти шундаки, муаллиф полотнога манзарани ҳам ҳаётий кўчираолган. Унда бирорта ортиқчаликни сезмаймиз, бу ишни эҳтиёткорлик билан, академик малака билан бажарган. пластик бутунликни сақлаган.

Ижодкорда бу асарни яратиш нияти Бурчмуллада туғилган. Раҳимжон этюдлар чизиб, амалий машғулот ўтказиш учун Тошкент областининг Бўстонлиқ районига талабалари билан мунтазам бориб турарди. Кўпинча шу кампирнинг уйида истиқомат қилар-ди. Бир куни шогирдлари гўзал манзара топиш ниятида тоғ бўйлаб кетишади. Раҳимжон мақбул бир манзарани қоғоз сатҳига кўчириш билан машғул бўларкан, рўпарасидаги ҳовлида уй юмушларини бажариб юрган кампир ариқда шарқираб оқаётган тоғ сувидан бет-қўлини ювади-да, дарахт тагида солиқлик кўрпачада ўтириб, хаёл суриб кетади. Унинг шу ондаги ҳолати рассомнинг қалбини қитиқлайди, у машғулотини тўхтатиб, онахондан шундай тарзда ўтиришини илтимос қилади. Бир тасодиф билан этюдга кўчган бу ҳолат орадан ҳеч вақт ўтмай кўргазмалар залидан фахрли ўрин олди, муаллифнинг шуҳратини оширди.

Баъзан бир кўрган кишингизни орадан бир неча йил ўтгандан кейин, ўша кимса ташқи қиёфаси жиҳатидан анча ўзгарган бўлса ҳам танийсиз, иккилансангиз тусмоллаб сўрайсиз. 1964 йилнинг ёзи бошларида шундай воқеа содир бўлди. Мен Раҳим Аҳмедовнинг «Қўшиқ» картинаси билан танишиш ниятида унинг устахонасига ташриф буюрганимда «Баҳор» деб номланган полотносига нигоҳим тушиб қолди. Унга бир оз тикилгач,— бу ўша кампир эмасми?— деб сўрадим.— Ҳа, ўша қаҳрамоним, дея гап бошлади рассом,— «Она ўйлари» портрет-картинамни яратгач, шу онахон билан она-боладек бўлиб кетганмиз. Бурчмуллага ҳар мавсумда бир бориб келмасам кўнглим таскин топмайди. Онахоним ҳозир сиз кўриб тургандан анча ўзгариб, яна ҳам нуроний, салобатли, пири-бадавлат бўлиб кетганлар.

Шу йилнинг айни навбаҳорида онахонимизни зиёрат қилиш, қолаверса менга ҳар бир дараси, даласи, ўркирлари таниш бўлиб кетган Бурчмуллани сайр этиш нияти билан санъатшунослик фанлари доктори Лазар Израилович Ремпель билан бирга борган эдик. Она колхоз қуриб берган .янги муҳташам уйда бизни қадрдонлардек қарши олди. Пешиндан кейинроқ бизни ҳоли қўйиб , ёлғиз ўзи айвон олдида баҳор латофатига мафтун бўлиб, анча боқиб ўтирди. Онахонимизнинг шу ҳолатдаги ўтириши қалбимни қитиқлади. этюдникни олиб машғулотга берилиб кетдим. Ўша ерда бир ҳафтадан кўпроқ туриб, сиз кўриб турган асарни чизиб қайтдим.

Шу ўринда мусаввирнинг яна бир ўзига хос ижодий фазилати борасида тўхталишни жоиз топамиз. Халқимизда — маслаҳатли иш тарқалмас,—деган мақол бор. Раҳимжон янги сайқал берган асарини кўргазмага қўйгунига қадар овоза қилишни, довруғ солишни хуш кўрмайди. Асари ўзига мақбул бўлсагина кейин санъаткорларга маслаҳат солади, уларнинг самимий мулоҳазаларини инобатга олади. У ўз асарини тўла ниҳоясига етгандан кейингина жамоатчиликнинг ҳукмига ҳавола қилади.

Биз сеҳрли қилқалам соҳиби Раҳим Аҳмедовнинг ижодига хос бўлган айрим фазилатларини, баъзи асарларини тилга олдик холос. Инсоннинг ҳис-туйғуларини, табиатини, ички руҳий оламини ҳаётий, ёрқин тасвирлаб бериш ҳар бир тасвир устасига ҳам насиб бўлавермайди. Республика халқ рассоми Раҳим Аҳмедов ана шу ижобий фазилатларга мушарраф бўлган ижодкорлардан. Унинг ўтган чорак аср давомида яратган асарлари шундан шаҳодат бўлиб турибди. Тасвирий санъат мухлислари унинг «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Аҳмаджон Умрзоқов портрети», «Бригадир», «Кекса колхозчи портрети». «Чўпон бола», «Звено бошлиғи А. Тоштемиров портрети», «Меҳнатда ҳам солдат», «Механизатор», «Тонг, Она л и к», «Ёз», «СССР халқ артисти Наби Раҳимов портрети» ҳамда кўплаб манзара асарларини мамнуният билан кутиб олишган ва олишмоқда. Унинг мўйқалами инсон гўзаллиги ва нафосатини куйлашда толмай хизмат қилмоқда. Унинг асарларида бахтиёр замонамиз кишиларининг юрак уриши, орзу-умиди ёрқин инъкосини топиб турибди.

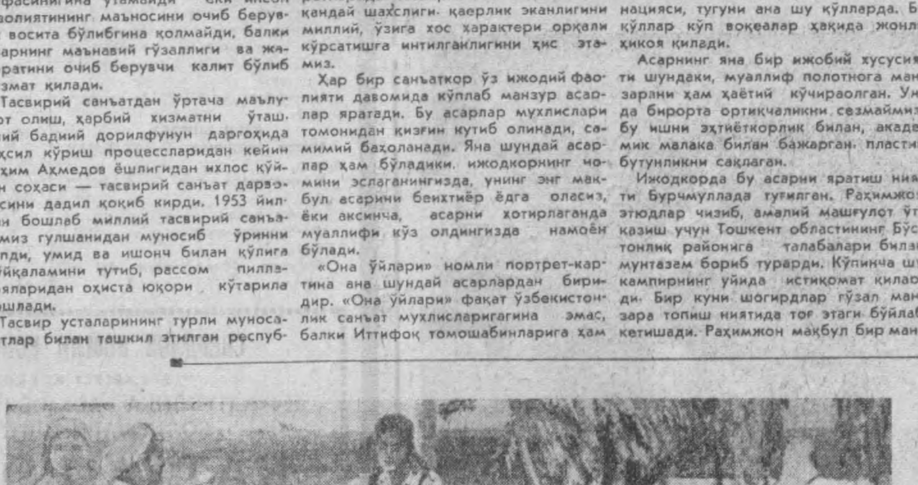

Ҳабиб КАРИМОВ.

Санъаткорлар маскани

Ҳамза номли музика билим юрти республикамиздаги энг кекса илм даргоҳларидан бири. У 1924 йилда иш бошлаганида Ўрта Осиёда яккаю-ягона эди. Билим юртида ишлаш учун машҳур ўзбек созанда ва хонандаларидан Ш .Шомаров, А. Ваҳобов, Миркаримов ва бошқалар таклиф этилди. Музика билим юртининг директори қилиб композитор, ўзбек халқ куйларининг заршуноси В. А .Успенский тайинланди. Биринчи Давлат имтиҳон комиссиясининг раиси — республика халқ артисти, Москва Давлат консерваториясн профессори, халқаро конкурслар лауреати Лев Оборин эди.

Янги совет музика маданияти тараққиёти халқ ижодининг бой анъаналарини ўрганиш, уларни умумлаштириш ва дунё музика санъатининг ютуқлари асосида бойитиш, мукаммаллаштириш йўлидан борди.

Бу муҳим масалани амалга ошириш учун 1931 йилда билим юрти ҳузурида ўзбек халқ куйларини ёзиб олувчи ва қайта ишловчи ижодий группа ташкил қилинди. Бу группа В. А. Успенский, Е. Романовская, Х. Муҳамедова ва И. Акбаровлардан иборат эди.

Аммо билим юрти педагоглари фаолияти фақатгина илмий фольклористик иш билан чекланиб қолмади. Асосий эътибор ёш миллий музика кадрларини тарбиялашга қаратилди.

Ўтган давр мобайнида Ҳамза номли музика билим юртини 3 мингдан ортиқ киши тамомлаб чиқди. Улар орасида СССР халқ артисти, Давлат мукофоти лауреати Ф. Шегольков, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоблари И. Акбаров, Ҳ. Раҳимов, профессор А. Петросян, республика халқ артисти И. Бойко, профессор У. Ризақулов, композиторлар— Икром Акбаров, Рашид Ҳамроев, Энмарк Солиҳов, Борис Гиенко, Сайфи Жалил ва бошқалар бор. Тошкент Давлат консерваторияси профессор-ўқитувчилар составининг асосий қисмини билим юртини тугатганлар ташкил қилади.

Ҳозирги пайтда билим юртида 8 бўлим мавжуд. Фортепиано, торли асбоблар, назария, дирижёрлик-хор, баян, духовой асбоблар, халқ чолғу асбоблари ва ашула бўлимлари шулар жумласидандир.

Билим юртида кундалик дарслардан ташқари, жамоатчилик, маданий-оқартув ишлари ҳам кенг йўлга қўйилган. Бу ерда кўп йиллардан буён жамоатчилик асосида ташкил қилинган болалар музика мактаби ишлаб турибди. Мактабдаги машғулотларни тажрибали педагоглар раҳбарлиги остида юқори курс ўқувчилари олиб боришади.

Кейинги пайтда, ҳафтада бир марта музика куни ўтказиб туриш анъанага айланиб қолди. Бу куни ўқувчилар ва педагоглар ўтмишнинг унча таниш бўлмаган асарлари ҳамда Ғарбий Европа, совет ва ўзбек композиторларининг янги асарлари билан танишадилар. Уларни тинглашдан олдин қисқача лекция ўқилади ёки асар ҳақида маълумот берилади.

Билим юрти ўқувчилари тез-тез корхоналарда, ўқув юртларида. колхозларда меҳмон бўлиб, ўз маҳоратларини намойиш этадилар. Бундан ташқари, ҳар йили апрель ойида ўқувчиларнинг Тошкент шаҳар ва область жамоатчилиги олдида 3-4 ҳисобот концерти бўлиб ўтади.

Тажрибали педагогларимиз бир қатор болалар музика мактабларини оталиққа олишган. Улар бу мактабларда бўладиган имтиҳонларда ва концертларда иштирок этишади. Бундан асосий мақсад, мактабларга методик ёрдам кўрсатиш билан бирга, энг қобилиятли болаларни билим юртига жалб этишдир.

Кейинги ўн йил мобайнида билим юртида Тошкент шаҳар ва область болалар музика мактаблари педагоглари учун малака ошириш семинарлари мунтазам ишлаб турибди. Шунингдек, бу ерда республика музика мактаблари педагоглари учун ҳам ана шундай семинарлар ўтказилмоқда.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1968 йилдаги қарори билан билим юрти Ўрта махсус ўқув юртлари ичида методик марказ деб эълон қилинди. Бу нарса педагогика коллективи ва дирекция зиммасига катта масъулият юклайди.

Яқинда, билим юртига кириш имтиҳонлари тугади. Яна 160 киши бу кекса илм даргоҳида ўқиш шарафига муяссар бўлди.

С. И. ИСРОИЛОВ,
Ҳамза номли музика билим юртининг директори.

Сайёҳ саргузаштлари

ДУНЁ КЕНГ

Қиррадор тошлар сочилиб ётган пасти-баланд сўқмоқлардан юравериб, отлар ҳам толиқди. Баъзиларининг туёқлари тушиб, оёғи қонаб кетган эди. Фақат йўл бошловчимизнинг саманигина ҳамон тизгинга бўй бермай илдам борар, қўйиб берса учиб кетгудек ҳоли бор эди. Энг орқада эса Шамат аканинг жийрони худди эгаси каби жимгина, аммо бир текис, собит қадамлар билан юриб келарди.

Манзилга етиб келганимизда қуёш ботиб кетди. Шундоқ бошимиз устида қад кўтариб турган тоғда қор кўринар, муздай шамол изилларди. Тоғ белида жойлашган кулбанинг тош девори орасидаги пастак эшик очилиб, ёши етмишлар атрофидаги чол пешвоз чиқди. У яктак кийиб олган, баланд гавдасини ғоз тутиб турар, ўсиқ қошлари остидан кўкишроқ кўзлари мағрур боқар эди.

— Келинглар, — деди у ҳаммамиз билан қўл олишиб сўрашаркан. Аммо таъзим-тавозе қилиб ўтирмади. Унинг юзида баъзи табаррук ҳисобланган жойларни эгаллаб олган «шайхлар»га хос таъмагирлик мутлақо сезилмас эди. Чолнинг бутун вужуди «мен меҳнат кишисиман, бу ерда, ягона кулбамда одамларга паноҳ беришим мумкин, ҳоҳласанг шу, ҳоҳламасанг билганингни қил» деб турарди.

Тик турсангиз, бошингиз шифтга тегадиган, ўртасида устун қаққайиб турган кулбага кирдик. Ҳужра деворлари тошдан тикланган, хомсувоқ ҳам қилинмаган, ёзув дафтаридек кичкинагина туйнукдан оқшомнинг ўлимтик нури аралаш совуқ кириб турарди. Девор томлари қурумдан қорайиб кетган, зах ерга тўшалган намат устига икки-учта шапарак кўрпачалар ташланган эди.

Зум ўтмай қоронғулик чўкди. Чол ўнинчи лампа кўтариб кириб, устундаги михга осди. Абдуманноп ака эски таниш бўлгани учунми, чолни гапга солди.

— Бу ёққа чиққанингизга анча бўлгандир, ота!

Чол ўсиқ қошлари остидан унга қараб қўйди.

— Бир ҳафта бўлди, — деди босиқ овоз билан, — Кеча яна қор ёғди. — У ҳаммамизга синовчан қараб қўйдида, индамай чиқиб кетди.

— Бу ерда июлнинг бошида ҳам қор бўлади, — деб тушунтирди Абдуманноп ака. — Августнинг ярмидан бошлаб тағин қор босади.

Бир оздан кейин юзлари қип-қизил, кўҳликкина кампир кирди. У чолнинг тамомила акси эди. Қарашлари жонли. сўзамол экани кўриниб турарди. Косада эчки қатиғи узатаркан, Абдуманноп ака билан сўрашиб кетди.

— Қишда бу ерларда қор уч метрга чиқади-ку, уйни олиб кетмайдими, — деди йўл бошловчимиз ҳужранинг омонат деворларига имо қилиб.

— Э, олиб кетмайди, оқсоқол, — деди кампир кўзларида мулойим ўт ёниб. — Икки четидан оқиб кетаверади.

Қизиқ, тоғнинг қоқ белида жойлашган шу кулбани сув четлаб ўтишига ақл бовар қилмасди.

Овқатланиб бўлишимиз билан йўл бошловчимиз яна қистади.

— Бўлинглар, булоққа тушамиз.

Бисотимиздаги бор иссиқ киймларга ўралиб олсак ҳам совуқ вужудимизни титратар, чамаси, кечаги қорнинг заҳри ҳали кетмаган эди.

Шоша-пиша ечиндигу, атрофи цементлаб ҳовузча қилинган булоққа ўзимизни урдик. Сув илиқ, ўттиз даражадан юқори бўлгани учун роҳатбахш эди.

— Шу кунларда Тошкентда одамлар иссиқдан қочиб ўзини сувга уряпти. Бизлар бўлсак, совуқдан қочиб иссиқ сувга тушиб ўтирибмиз, — деди кимдир.

Рост гап. Иссиқ минерал сувнинг тафти чарчаган танларга ором берар, киши бош кўтариб чиққиси келмасди.

Узоқда Ейиқ сойнинг тепасидаги қир ортида тўлин ой кўринди. Бир лаҳзадан кейин мулойим нур бутун водийни, узоқларда ялтираб ётган сойни, паст-баланд тепаликларни сукунат туманига буркади. Боя булоққа тушганда ҳаммамиз бир-биримизга гап бермай чуғурлашган эдик. Ҳозир бўлса, ой нури ўзининг майин, сукутли юки билан елкамиздан босаётгандек жимиб қолдик. Ҳозир ҳар ким ўз ҳаёли билан банд эди. Аммо ҳаммамиз ҳам бир нарсани — дунё бепоён эканини, унинг ўз қонунлари, ўз сеҳри борлигини ўйламай иложимиз йўқ эди. Мана шу булоқ ҳам, ой нури ҳам, сутдек сукунат остида ўзининг муздай тўлқинларини ярақлатиб ётган сой ҳам табиатнинг мангу бир сеҳри эмасми! Бизнинг оламга ўт сочгудек ташвишларимиз, ғамкулфатларимиз-у, қувончимиз, олийжаноблигимиз-у, худбинлигимиз—барчаси майда нарсалар эмасми! Табиатга яқин турган киши тозароқ бўлади деганлари шу эмасмикин!

Ҳар ким ўз туйғуларига берилиб, узуқ-юлуқ савол-жавоблар билан ҳужрага қайтиб тушганимизда, тун ярмидан оғган эди.

Чол бизни кутиб турган экан.

— Кўрпа-тўшакнинг мазаси йўқ, — деди у хотиржам қиёфада.

— Булоқни сиз ҳовузча қилиб қўйганмисиз! — деди суҳбатдошларимиздан бири.

— Ҳа, мен.

— Цементни қаёқдан олгансиз!

— Вертолётда олиб келишган.

— Булоқ сувини докторлар текшириб кўришганми!

— Қайдам, — чол совуққон жавоб қилди, — бир келишганди. Одамлар ўзича яра-чақага, бел оғриғи, оёқ оғриғига даво дейишади.

Чол бирпас қараб турди-да, чироқни пасайтирди.

— Отларга ўт ташлатиб қўйдим. — У шундай деди-ю, чиқиб кетди.

Кўрпача билан пўстин берган қирғиз хотин рост айтган экан. Амаллаб сиқилишиб олдик-да, донг қотиб ухлаб қолибмиз.

— Энди қорга чиқамиз, — деди йўл бошловчимиз нонушта устида.

Булоқдан юқорилаб яна бир қоядор тепаликни ошгач, кўмкўк кўлга кўзимиз тушди. Кўлнинг нариги соҳилида — новвотранг қоялар қоплаган тик жарликда қор оқариб ётарди.

— Бу Туморкўл, — тушунтирди ҳамроҳимиз. — Умуман бу ерда кўл кўп. Туморкўл, Чуқуркўл, Тулпоркўл... Оҳангарон дарёси шу ердан бошланади. Кўлларнинг энг каттаси — Тулпоркўл.

Отлар сескана-сескана тик сўқмоқдан ўтгач, қаршимизда яна бир кўл пайдо бўлди. Кўл жуда чуқур бўлса керак, суви қорайиб ётар, нариги соҳилда палахса-палахса муз бўлаклари кўзга ташланар эди.

Қирғоққа етганимизда ҳамроҳларимиздан бири сувга қўлини тиқди-ю, дарров тортиб олди.

— Жуда совуқ экан.

— Шунинг учун бу ерда балиқ бўлмайди. Бу сувда ҳеч қандай жонивор яшамайди. Геологларнинг айтишича, Тулпоркўл денгиз сатҳидан 3200 метр баландда жойлашган экан.

Ривоят қилишларича, бу сувда фақат бир тулпор от яшармиш. У йилда бир марта — кечаси сувдан чиқиб, яна сув тубига кириб кетармиш. Қадим замонларда бир йилқичи шу тулпордан тойчоқ олиш ниятида ўз биясини олиб келиб, кўл бўйида тунаб қолибди. Чиндан ҳам, келгуси йили бияси ажойиб бир тулпор қулунлабди. Қулун йил эмас, кун сайин ўсиб бораётганини кўрган йилқичи яна биясини олиб келибди. Той ҳам онасига эргашиб келибди. Йилқичи кўл соҳилида ётиб кутиб турибди. Ярим кечада сув тулпори кўлдан чиқибди-ю, бияга қарамай, тойчоқни эргаштириб сув тубига кириб кетибди.

Неча кундан буён суҳбатимизга онда-сонда арапашаётган Шамат ака ҳозир ҳаяжонланибми, завқланибми, шу афсонани ҳикоя қиларкан, кузларида ўт чақнаб кетди.

Кўл эса бизнинг суҳбатимиздан бехабар қуёш нурида майин мавжланиб жимгина тўлқинланар, фақат олисда нариги соҳилдаги музлар орасидан отилиб тушаётган сув бўғиқ шовуллар эди.

— Анави Келинчакдаги тўйда шеър ўқиган «шоир» эсингиздами! — деди Абдуманноп ака қайтаётганимизда. — Ҳар гапида бўзбошим бўлганида бўз болам ўлмасмиди, деган эди-ку. Ҳозир ўша бўзбошни кўрасиз. У фақат қорга яқин жойларда ўсади.

...Бўзранг майда гулли гиёҳларни йиғиб яна кулбага тушдик. Чолда қуритилган бўзбош бор экан. Дамлаган эди, кўкчойдек тиниқ, қаҳрабо ранглли чой чиқди. Ичимликнинг ҳиди ўткир, хушбўй эди.

— Медицинада бўзбошдан фодаланишадими, йўқми билмайман, — деди йўл бошловчимиз. Аммо бир ҳафта ичиб ўзим синаганман. Қон босимини кескин туширар экан.

...Иссиқ Арашон булоғи ҳам, вазмин сукут сақлаб турган тоғлар ўртасида тунлари чироқ порлатиб одамларга йўл кўрсатган чол кулбаси ҳам, афсонавий Тулпоркўл ҳам орқада қолди.

Чол тадбирли экан. Отларни яхшилаб тўйғазганиданми, Ейиқдаги қирғиз овулига тез етиб келдик. Балки юриб ўтилган йўлдан қайтиш ҳамиша осондек туюлиши учун шундай кўрингандир. Ўзининг борини биздан аямаган қирғиз аёлига раҳмат айтиб, йўлимизда давом этдик.

Эрта оқшомда Келинчакка етиб келдик. Тўй пастдаги овулга кўчган экан.

Эртасига Қизилчада — Уркинбойнинг ўтови олдида тўхтадик. Уркинбой эшик қаршисида тавозе билан кутиб олди. Қисиқроқ кўзларида ялтираган табассум билан таъзим қилди.

— Зиёратлар қабул...

Эртасига у тағин таъзим билан қандай ухлаганимизни суриштирди. Кўп ўтмай эса, яхши юмилмайдиган лаблари орасида яширинган қувроқ табассум билан узр сўратди.

— Неча кун турсанглар бош устига, аммо эртага тўйга боришим керак. Эркаксиз уйда хижолат бўлиб қолармикинсизлар...

Индамадик. Негадир Арашон бувага кетаётганимизда, эрлари тўйга кетган бўлса ҳам бир ўтовни бўшатиб бермоқчи бўлган, қўниб ўтишимизни илтимос қилган қирғиз аёл, ўзгалардан ўнларча чақирим узоқда—тоғлар орасида одамлар учун чироқ ёқиб ўтирган мағрур чол билан унинг мулойим кампири ёдимизга келди. Қизиқ, саёҳатга борган етовлон ҳозир тўпланиб қолсак, негадир энг аввал Уркинбойни эслаймиз. Одам ғалати-да. Нима камёб бўлса, шуни кўпроқ эслаб қоларкан.

Ў. ХОШИМОВ.

(ОХИРИ. Боши газетанинг 177, 178-сонларида).

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

ПЕШҚАДАМНИНГ КУТИЛМАГАН МАҒЛУБИЯТИ

Биринчи лига командалари футбол бўйича мамлакат биринчилигининг навбатдаги 23 тур учрашувларини ўтказишди.

Мусобақа пешқадами Москванинг «Локомотив» командаси тўрт турдан бери қаторасига ғалаба қозониб келаётган эди. Аммо, ўтган турда улар турнир жадвалининг қуйи қисмидан ўрин олиб турган Риганинг «Даугава» командаси билан учрашиб, кутилмаганда мағлубиятга учрадилар. Ҳисоб 0:1.

Пешқадамни таъқиб этиб келаётган «Днепр» ва «Черноморец» командалари эса ғалаба қозониб, пойтахт темирйўлчиларига бир мунча яқинлашишга муваффақ бўлдилар. Днепропетровскликлар қизғин олишувдан сўнг Ашхободнинг «Строитель» командаси устидан 3:2 ҳисобида, одессаликлар эса Фрунзенинг «Олға» командаси устидан 2:1 ҳисобида ғалаба қозонишди.

23-турнинг энг йирик ҳисоби Кутаиси шаҳрида қайд қилинди. Бу ерда маҳаллий торпедочилар Астрахань шаҳрининг «Волгарь» командасини қабул қилган эдилар. Майдон эгалари киритган 6 тўпга меҳмонлар бир тўп билан жавоб қайтаришди.

«Шинник» (Ярославль) командасининг Ленинград динамочилари устидан қозонган ғалабаси (2:0) ярославлликларга турнир жадвалининг 12-поғонасидан 9-поғонасига кўтарилиш имконини берди. Ленинград динамочилари эса бу мағлубиятдан сўнг бешинчи ўриндан саккизинчи ўринга тушиб қолишди.

Биринчи группа командалари ўртасида футбол бўйича мамлакат биринчилигининг 23-турида бўлиб ўтган қолган учрашувлар қуйидаги натижалар билан тугади: «Жальгирис» (Вильнюс) — «Текстильщик» (Иванова) — 0:1, «Помир» (Душанба) — «Молдова» (Кишинёв) — 1:0, «Шахтёр» (Қарағанда) — «Металлург» (Запорожье) — 3:1, «Крилья Советов» (Куйбишев) — «Кузбасс» (Кемерово) — 3:0, «Рубин» (Қозон) «Уралмаш» (Свердловск) — 0:0.

ИККИНЧИ ГРУППАДА

«Янгиер» футболчилари Ўш шаҳрида «Олой» командаси устидан 1:0 ҳисобида ғалаба қозонишди. «Зарафшон» (Навоий) «Нефтяник» (Фарғона) учрашуви 2:0 ҳисоби билан майдон эгалари фойдасига тугади. Тошкент областининг «Политотдел» командаси Оренбургда маҳаллий «Локомотив» футболчиларидан мағлубиятга учради (2:3). Термизнинг «Автомобилист» командаси сафарда «Нефтяник» (Тюмень)устидан 2:0 ҳисобида ғалаба қозонди.

Тўпни кимга узатишар экан. Н. Надеждин фотоси.

ЎРИНБОСАРЛАР БИРИНЧИЛИГИ

Футбол бўйича Ўзбекистон биринчилигининг ярим финал турнирида иштирок этган пойтахт «Торпедо» командасининг ёш футболчилари Самарқанд шаҳридан қайтиб келишди. Ёш торпедочилар Олмалиқнинг «Металлург». Марғилоннинг «Меҳнат» ва тошкентлик динамочи тенгқурларини мағлубиятга учратдилар, майдон эгалари — Самарқанд болалар ва ўсмирлар футбол мактаби командаси билан дуранг ўйнаб, 7 очко билан биринчи ўринни эгалладилар. Иккинчи ўринни 5 очко билан самарқандликлар қўлга киритишди.

Навоий шаҳрида бўлиб ўтган иккинчи ярим финал турнирда маҳаллий «Зарафшон» ва Тошкентнинг «Пахтакор» командаси қошидаги тайёрлов группасининг ёш футболчилари ғолиб чиқишди.

Бу тўрт коллектив август ойида Ўзбекистон пойтахтида ўзаро финал мусобақаларда учрашади. Биринчи ва иккинчи ўринларни эгаллаган командалар Бутуниттифоқ мусобақаларнинг ярим финалига йўлланма оладилар.

ҲАЛОСКОР

ҲОДИСА

Носиржоннинг қўли рулда, кўзи йўлда. Тагидаги «ТНГ 35—10» номерли такси машинаси ўқдек учиб боради. Шофернинг мақсади йўловчиларни ўз манзилига тезроқ етказиш. Машина Бешёғоч кўчасидан ўтиб бораётганида шофернинг кўзи йўл четида тўпланиб турган одамларга тушди. Носиржон воқеани билиш учун машинани тўхтатиб, бу ерга келганида ерда узилиб ётган сим ва унга ўралиб қолган 10 яшар болага кўзи тушди. Бола ўлим билан олишарди, қўрқувдан эс-ҳушини йўқотган йўловчилар нима қилишни билмай ҳаяжонланишарди. Носиржон дарҳол машинадан эски камерни олиб келди ва уни оёғи остига ташлаб болани ўлимдан қутқариб қолди.

Исломовлар оиласи нуридийда фарзандларини ўз қўлларига саломат топширган мард шофер Носиржон Аҳмаджоновга миннатдорчилик билдиришди.

А. КАРИМОВ.

Реклама ва эълонлар

Кино

2 АВГУСТДА

ҚИШКИ БИНОДА

Бегуноҳ бўлса, озод эт! — «ЧАЙКА» (жуфт соатларда), «МОСКВА», НАВОИЙ номли (кечқурун).

Резервдаги қаҳрамон — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8.45 минут ва 10 яримда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кечқурун).

Қизни изланг — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ВОСТОК» (кечқурун).

Эрамиздан миллион йил илгари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 7да).

Сенга ўхшасин — «КЎКЧА» (кечқурун).

Шаҳар четига жойлашган уйдаги саргузаштлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда кечқурун).

Майерлинг — «ҲАМЗА» (кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Митти қайиқча — ТЕЛЬМАН номли.

Малиновкада тўй — НАВОИЙ номли.

Қизни изланг — «РАКЕТА».

Резервдаги қаҳрамон — «ФЕСТИВАЛЬ».

Бегуноҳ бўлса, озод эт! — «ХИВА».

3 АВГУСТДА

ҚИШКИ БИНОДА

Бегуноҳ бўлса, озод эт! — «ЧАЙКА» (жуфт соатларда), «МОСКВА», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Резервдаги қаҳрамон — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 1, 5 кеч соат 8.45 минутда, 10 ярймда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Қизни изланг — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Эрамиздан миллион йил илгари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11 ярймда, кундуз соат 3, кеч соат 7да).

Сенга ўхшасин — «КЎКЧА» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Шаҳар четига жойлашган уйдаги саргузаштлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Майерлинг — «ҲАМЗА» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Митти қайиқча — ТЕЛЬМАН номли.

Малиновкада тўй — НАВОИЙ номли.

Қизни изланг — «РАКЕТА».

Резервдаги қаҳрамон — «ФЕСТИВАЛЬ».

Бегуноҳ бўлса, озод эт! — «ХИВА».

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

2, 3 АВГУСТ КЕЧ СОАТ 8 ДА

II-РЕСПУБЛИКА АСКИЯЧИЛАР КОНКУРСИ ҒОЛИБЛАРИ ИШТИРОКИДА

КАТТА КОНЦЕРТ

„АСКИЯ ВА КУЛГИ ОҚШОМИ“

АСКИЯЧИЛАР:

ИЖРОҚУМ БУВА

(Аминов Турсунбува, Қўқон).

ҒОЙИБАКА ТОШМАТОВ, МАМАРОЗИҚ ИСОҚОВ, НАСРИДДИН МИРЗААҲМЕДОВ, МАДАМИН ЮСУПОВ, ЗАЙНОБИДДИН ЮСУПОВ, НЕЪМАТЖОН ТОШМАТОВ.

ХОНАНДА ВА СОЗАНДАЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: **ОЛМАХОН ХАЙИТОВА, ҚУВОНДИҚ ИСКАНДАРОВ, ЖУМАНАЗАР БЕКЖОНОВ:**

Солистлар: Комилжон **БАРАТОВ**, Гулчеҳра **ИСМОИЛОВА**, Иброҳимжон **ИСҲОҚОВ**, (Марғилон) Ҳадича **АЛИМАРДОНОВА**.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Билетлар сотилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ИЧКИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАР СОЮЗИ

1971 йил 1сентябрдан 1972 йил 1 сентябргача ички ишлар органлари ходимларининг иш фолиятларига бағишланган энг яхши адабий асарларга

ОЧИҚ КОНКУРС

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Республика конкурсида ёзувчилар, журналистлар, сценария муаллифлари, шоирлар, Ўзбекистон ССР ички ишлар министрлигининг ходимлари ва бошқа республикалардан ҳам қатнашишлари мумкин.

Конкурс шартлари билан қуйидаги телефонлар орқали танишиш мумкин: 39-04-38, 39-05-23, 33-66-22.

Телевизор

2 АВГУСТ

ДУШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.20 Кўрсатувлар программаси. 17.25 Рангли телевидение. Болалар учун «Мойдодир». Мультфильм. 17.45 Ўқувчилар учун. «Сен ўстирган гуллар». 18.10 «Фарзандлар». Телевизион ҳужжатли фильм. **Тошкент кўрсатади.** 19.00 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 19.10 «АХБОРОТ» информацион программаси. 19.25 И. Шток. «Замоскворечи дилбари». Чимкент область театрининг спектакли. **Ўзбек тилида:** 20.55 «Ахборот» информацион программаси. 21.10 «Шеърият мухлисларига». 21.25 Оламда нима гап? 21.55 «Ғижжак тароналари». Концерт. 22.25 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 22.30 Футбол бўйича СССР чемпионати. ЦСКА—«ДИНАМО» (Тбилиси). Танаффус вақтида киножурнал. 00.15 «Вақт» информацион программаси. 00.45 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 19.00 Т. Шевченко номидаги Киев Давлат Академик опера ва балет театри солисткаси Е. Колесник концерти. 19.30 Халқ амалий санъати усталари. 20.00 Янгиликлар. 20.10 «Нодонлигим тарихи». Бадиий фильм. 21.30 Адабий ўқиш. 22.00 Рангли телевидение. «Музикали калейдоскоп». **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «УРУШ ВА ТИНЧЛИК». Бадиий фильмнинг 1-серияси (ўзбек тилида).

Учинчи программа. Душанба кўрсатади. 19.00 Экран— болаларга. 19.45 Янгиликлар (рус тилида). 19.55 «Жонажон шаҳрим». Телеочерк. 20.10 Телевизион театр. «Қалб қалбдан қўр олади». Танаффус вақтларида оқшом эртаклари ва янгиликлар. 22.30 МОСКВА КЎРСАТАДИ.

3 АВГУСТ

СЕШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 13.00 Кўрсатувлар программаси. 13.05 Янгиликлар. 13.15 Болалар учун. «Сув ҳам ҳаводек зарур». 13.40 Рангли телевидение. «Альфонс Циттербаке». Бадиий фильм. 14.45 Музикали киоска. 15.15 Янгиликлар. 15.20 Москва кундузги кўрсатувларининг охири. 17.35 Кўрсатувлар программаси. 17.40 Ўқувчилар учун. «Ёшлар фестивали». 18.10 «Сенинг уйинг олдида». Ҳужжатли киноочерк. **Тошкент кўрсатади.** 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Телевизион қўғирчоқ театри (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 19.30 «Ахборот» информацион программаси. 19.40 Беш йиллик республика бўйлаб кезади. **Ўзбек тилида:** 20.05 «Ахборот» информацион программаси. 20.20 Ленин йўлидан. «Съезддан съездгача». 1968 йил. Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг 3-серияси. 21.10 «Шеърият гулшанида». ДУШАНБЕ ФАЙЗИ. 21.40 Қишлоқ хўжалиги ходимлари учун. «Дўстларимиз маслаҳати». **Москва кўрсатади.** 22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «ДИНАМО» (Киев) — «АРАРАТ» (Ереван). Танаффус вақтида киножурнал. 23.45 Бадиий ҳаваскорлар концерти. 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Паганини далили». Телеспектакль. 1-қисм (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 19.00 Музикали кўрсатув. 20.00 В. Яхонтов. «Петербург». Адабий композиция. 21.00 Янгиликлар. 21.05 «Форсайт ҳақида қисса». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 17-серияси. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «УРУШ ВА ТИНЧЛИК». Бадиий фильм. 2-серия (ўзбек тилида).

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида: 20.00 «Тревога билан уйғонганлар». Ҳужжатли фильм. 20.55 Врач маслаҳати. **Рус тилида:** 21.15 Реклама 21.25 «Тарас Шевченко». Бадиий фильм.

Радио

2 АВГУСТ

ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Қатъий ҳисоб-китоб асосида». Эшиттириш (русча). 18.10 «Дўстлик ҳақида куйлаймиз». Концерт. 19.20 Озарбайжон халқ қўшиқлари. 20.00 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси. 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш ва концерт. 22.15 Вальслар. 22.30 Футбол. «ЗЕНИТ» (Ленинград) — «ПАХТАКОР». Ленинград шаҳридан олиб эшиттирилади. 23.15 Дам олиш концерти. 24.00 Тунгги музикали программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ўзбекистон композиторларининг оркестр куйлари. 20.00 Ленин ва Давлат мукофотларига тавсия этилган асарлар. А. Ананьевнинг «Марза» романидан парча (тожикча). 20.20 Мақомлардан қисмлар. 21.00 Р. Қодирий асарлари (ўзбекча). 21.40 Москва.

ТОШКЕНТ 1-БОСМАХОНАСИГА

(Ҳамза кўчаси, 21-уй)

бош бухгалтер, бош бухгалтер ўринбосари, катта бухгалтерлар, брошюрачи-муқовачилар, печатниклар, печатниклар ёрдамчилари, қўлда ҳарф терувчилар ва линотипистлар, электромонтёрлар, юкчилар, ёрдамчи ишчилар, ҳамда шу кўрсатилган касбларга шогирдлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси, ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

4 БЕТ Тошкент оқшоми 2 АВГУСТ, 1971 й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй, Редакция телефонлари: Коммутатор —33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар —33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари —33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари —33-27-03, ахборот бўлими—33-28-95, эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579. НАШР А—2618. Р—04289.